

Železar

glasilo kolektiva železarne jesenice

JESENICE, 17. FEBRUARJA 1962

STEVILKA 7/IV

PRED SINDIKALNO SKUPŠČINO

Poglabljanje socialističnih odnosov v naši železarni

Čeprav trdimo, da smo šele na začetku uveljavljanja neposrednega upravljanja, ne moremo mimo dejstva, da nam že naglo uveljavljanje DSEE narekuje vrsto ukrepov na področju medsebojnih odnosov v kolektivu. Če pri tem izpustimo obravnavo odnosov med posamezniki in obravnavamo predvsem odnose med EE in med strokovnimi službami, samoupravnimi organi in organizacijami, vidimo, da moramo v kolektivu marsikaj spremeniti. Pri tem ne gre samo za odstranjevanje starega, ampak tudi za negativne pojave, ki so posledica vnašanja starih tendenc v novo naprednejšo socialistično demokracijo.

kako bodo te službe delovale poleg skrbi za tehnični napredek v podjetju, tudi za razvoj in kvalitetno poglabljanje upravljanja. Se vedno so pojavi, da sme nekdo razpravljati samo to, kar je preverjeno in kar lahko dokaže kot absolutno resnico. S tem pa nehote dušimo samoiniciativo posameznika ali EE, oziroma ljudje vedno bolj razmišljajo o gospodarjenju in ne samo o upravljanju, ampak tudi o vodenju podjetja predvsem s stališča, ka-

(Dalje na 11. strani)

S tem, ko vključujemo vedno širši krog proizvajalcev v upravljanje, se morajo naše strokovne službe in vodstvo podjetja v celoti takemu upravljanju prilagajati, kar pomeni, da nastajajo novi odnosi med vodstvom in organi upravljanja, kakor tudi med vodstvom in organizacijami, katerih vloga se prav tako spreminja. Bistvo ni v tem, ali naj se sedaj strokovne službe imenujejo servisi in direktor prvi delavec v podjetju, ampak v tem,

Vselili smo se, toda ...!

Novi bloki na Plavžu so te dni oživel. Radosni obrazi novih stanovalcev kažejo, da se je premnogemu od njih izpolnila dolgoletna želja, da bi dobil lastno stanovanje. Bloki so dograjeni, stanovalci v glavnem vseljeni. Pričenja se novo življenje. Kažejo pa se tudi že no-

ve težave. »KAKO BOM GRELA KUHINJO?« toži mati v skrbi za svoje otroke, ko pa v kuhinji ni pečice na drva, čeprav v normalnih pogojih spada k stalni opremljenosti kuhinje. »KJE LAHKO PRIDEM DO VODE?« sprašujejo gospodinjke, ki morajo skrbeti za prehrano družine. Vode pa ni, ker je v glavnih dovodnih cevih zamrznila in nihče ne ve povedati, koliko časa bo treba iskati vodo po sosednjih blokkih in koliko časa bodo kopalnice in stranišča še neuporabna. Tako ostaja samo upanje, da morda le ne bo treba čakati do spomladi, ko bo sonce samo stalilo led v ceveh.

Težav še ni konec. Eno predstavlja tudi močvirje okrog blokov, saj sega blato ponekod tudi do gležnjev in zjutraj zadostuje samo pogled na čevlje, pa že veš, kdo je prišel iz novih blokov. In varstvo otrok? Kam naj damo otroke, ko gremo zjutraj v službo? Varstvena ustanova je prepolna in o gradnji nove ni še nič slišati ..., in trgovina ... in ...!

Kako lepo bi bilo, če bi te dni zašli med nove stanovalce tudi graditelji. Lahko bi se marsikaj naučili. Marsikaj, kar danes ve vsaka mati in gospodinja, graditelji pa ne!

-je-

Novi bloki na Plavžu so dobili prve stanovalce

DANES ...

... na slikovni strani:

Reportaža o Šamotarni

... na osmi in deveti strani:

Zapiski s potovanja po Koroški in Razmišljanja ob Prešernovem tednu

Gradbena podjetja, ki opravljajo zemeljska dela na Belškem polju, ugodno koristijo letošnje zimske mesece, ko na Jesenicah nimamo snega. Z bagerji nalagajo zemljo na posebne vozove, ki zemljo odvažajo na nasip

Kako dobivajo material za nov nasip na Belško polje

Da bi pridobili gradivo za izgradnjo novega nasipa na Belško polje, smo poglobili jezero pred peskolovcem na Borovljah in uporabili odpadno gradivo nasproti Gasilskega doma. Zgradili smo tudi majhen most, da so lahko motorni nakladalci načeli samo haldo. Sredi nje nastaja ogromna jama, nad katero že polagajo normalni tir. Ta tir bo sicer prvenstveno služil za izmenjavo voz v žični valjarni, istočasno pa bomo na njem razkladali vse odpadno gradivo, ki ga odvažamo z normalnotirnimi vozovi. Dosedaj žlindre za gradnjo nasipa nismo mogli uporabljati, ker je v začetku prevroča, po ohlaiditvi pa pretrda. Po novem tiru pa jo bodo lahko na plavžih vso granulirali in odvažali na haldo oz. v nasip.

Ko bodo vsa ta dela opravljena, bo zagotovljeno dovolj odpadnega gradiva, da bo podjetje Gradis lahko nasip zgradilo do postavljenega roka.

Denarna udeležba za stanovanje

Po vojni je bilo zgrajenih s sredstvi železarne preko 600 družinskih stanovanj poleg številnih garsonjer in domov za samce. Trenutno pa je v gradnji okrog 300 stanovanj. Kljub vsemu pa so še številni prosilci in tudi z dograditvijo vseh začelih objektov ne bo odpravljena stanovanjska kriza.

Centralni delavski svet železarne je v marcu 1961 sprejel sklep, da bodo morali v bodoče prosilci za stanovanje položiti določen denarni znesek v sklad za gradnjo stanovanj. To je pravzaprav le posojen denar za pospešeno gradnjo stanovanj, ki bo vrnjen udeležencu v obliki znižane stanarine. To velja že za stanovanja, ki so sedaj v gradnji. CDS je tudi določil, da bodo gmotno šibki člani našega kolektiva dobili zaenkrat stanovanja še brez denarne udeležbe. Pri tem bodo imeli še posebno prednost aktivni borci iz NOB. Taka odločitev CDS je seveda popolnoma pravilna.

CDS je sprejel sklep o obvezni denarni udeležbi v glavnem zaradi pomanjkanja sredstev za nadaljnjo gradnjo stanovanj. Za dograditev začelih gradenj in za plačilo že opravljenega dela potrebujemo v letu 1962 okrog 600 milijonov dinarjev. Zaključni obračun za leto 1961 pa bo po sedanjih izglelih zaradi obveznih vplačil v zvezi z rekonstrukcijo imel le malo sredstev, ki

bi jih lahko dali na stanovanjski sklad. Več krajev v naši republiki, ki imajo podobne težave s stanovanji in denarjem, je to rešilo tako, da so uvedli notranje posojilo v stanovanjski sklad.

23. januarja 1962 so člani upravnega odbora IO sindikata in komiteja ZK železarne razpravljali o problemu udeležbe za stanovanja tistih naših strokovnih delavcev, ki so prišli v podjetje šele zadnji čas direktno iz šol in ne morejo takoj položiti tako visoke vsote denarja. Na tem sestanku je bil dan predlog, da naj bi v tej težki denarni situaciji za nadaljnjo gradnjo stanovanj prispevali nekaj tudi oni, ki že imajo stanovanja. Tako bi vsa teža ne ležala samo na sedanjih prosilcih za stanovanje, ki so hočeš – nočeš prisiljeni zbrati denarna sredstva. Zelo važen pa bi bil pri tem tudi moralni učinek in bi bodoči stanovalci z večjim razumevanjem zbirali sredstva za udeležbo, ko bi videli, da pri tem niso ostali sami. Tehnično bi bilo to izvedljivo z notranjim posojilom, ena varianta pa je, da bi CDS sprejel sklep o obveznem prispevku v stanovanjski sklad za vse, ki so dobili po vojni novozgrajena stanovanja. Navsezadnje pa bi bilo to tudi bolj pravično, saj so bila dosedaj vsa stanovanja zgrajena z denarjem, ki so ga pomagali ustvarjati tudi ti člani kolektiva, ki so sedaj kandidati za stanovanja.

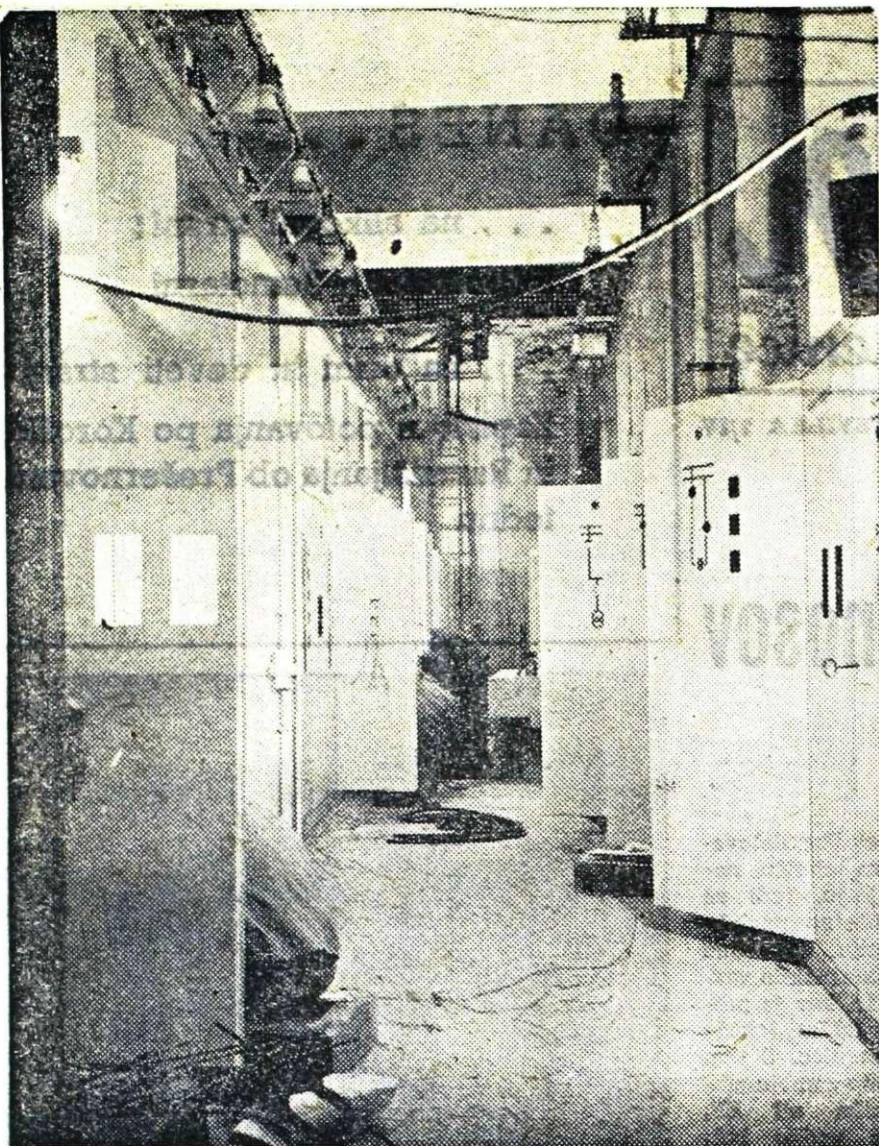
Zal pa ta predlog ni našel ugodnega odmeva. Res je, da vsaka stvar predstavlja določene težave, res pa je tudi, da člani našega kolektiva, ki so kandidati za stanovanje, težko razumejo moralno pravico marsikaterega, ki se prizadeva no zavzema za plačilo samoudeležbe, sam pa je dobil stanovanje brez nje. In prav tako težko razumejo, da ni ta predlog našel ugodnega odmeva prav pri članih zgoraj omenjenih organov, ki so prvi poklicani, da se ta problem rešuje humanoin enako za vse člane naše skupnosti. Ne more biti pravilno, da si morajo v naši družbeni ureditvi številni prosilci izposoditi denar ali najemati kredit, da lahko položijo udeležbo za stanovanje, medtem ko drugi, ki tega že imajo, nabavljajo predmete, ki so vse prej kot osnovno sredstvo za življenje.

Rešitev navedenega problema pa še ni zamujena in prizadeti o tem lahko še razmišljajo. V. G.

Dopisna TSŠ

Dopisna šola v Ljubljani je pričela s šolskim letom 1961/62 z dopisno tehniško srednjo šolo naslednjih strok: strojna, električna, lesna in kemijska. V zvezi s tem se je za študij strojne, električne in lesne stroke po posredovanju kadrovskega sektorja prijavilo 16 kandidatov. Upravni odbor podjetja je za njih odobril tudi kratke seminarje iz posameznih predmetov za lažje razumevanje snovi.

V sodelovanju z Dopisno šolo v Ljubljani je bil začetek teh seminarjev 4. februarja 1962. Vsi seminarji so zaenkrat predvideni vsako drugo nedeljo dopoldne v prostorih železarskega izobraževalnega centra. S. P.

Tako izgleda notranjost v novi razdelilni trafo postaji na Jesenicah

Člani KMP v Mariboru

Člani kluba mladih proizvajalcev naše železarne so pred kratkim organizirali dvodnevno ekskurzijo v mariborsko tovarno konstrukcij in strojnih naprav »Metalno«. S tem so vrnili obisk mariborskim tovarništem, ki so bili lani na Jesenicah. Po prihodu v Tezno so si ogledali tovarno in se seznanili s procesom

dela. Glavni izdelek Metalne so jeklene konstrukcije kot: žerjavi, pristaniška dvigala, vodne zapornice in podobno. Značilnost tega podjetja je, da 80 odstotkov vseh konstrukcij varijo in to avtomatsko z elektrodami naše železarne.

V razgovoru z njim so izmenjali

izkušnje o delu kluba mladih proizvajalcev.

Predstavniki organov delavskega samoupravljanja pa so naše člane seznanili s proizvodnjo, upravljanjem in gibanjem delavcev v Metalni. Zaposlenih je okrog 2300, kar je precejšnje število, če vemo, da jih je bilo pred dvajsetimi leti okrog 100. Iz tega vidimo, da je tovarna svojo dejavnost zelo razširila. Pri decentralizaciji so ustanovili 16 ekonomskih enot. KMP Metalne Maribor je v zadnjih dveh letih s svojo dejavnostjo dosegel izredne uspehe, kar je vsekakor razveseljivo, saj vemo, da je delo klubov v kovinsko-metalurških podjetjih širom Slovenije v zadnjih letih zamrlo. Uveljavljanje mladih v Metalni pa je vedno večje, kar je ob decentralizaciji podjetja zelo pomembno.

Po ogledu tovarne in razgovoru so člani KMP naše železarne in Metalne Maribor odšli na skupni izlet na Pohorje.

Veskovič Milan

Op. ur.: Danes začnemo z novo rubriko, ki vas bo v bodoče redno seznanjala z delom naših mladih proizvajalcev.

PREKLICI

Preključujemo izgubljene izkaznice za vstop v Železarno Jesenice, ki so bile izdane na imena: Jožica Jensterle – jeklovlek, Jože Kunstelj – Javornik III, Avgust Maverič – elektroodni oddelek, Milena Smolnikar – predelovalni obrati in Janez Zupan – gradbeni oddelek in jih smatramo za neveljavne.

Uredništvo Železarja

DA NE BO NEPOTREBNE JEZE, PONOVRNO VAŽNO OPOZORILO!

Zakon o zdravstvenem varstvu daje vsem državljanom pravico do proste izbire zdravnikov. S tem pa, da člani našega kolektiva iščejo zdravniško pomoč ob nesrečah pri delu in bolezni izven naše Obratne ambulante ter svojemu obratu ne javijo, pri katerem zdravniku se zdravijo, nastopajo težave pri vodenju evidence o odsotnosti, prijavljanju nesreč in pri plačevanju nadomestila osebnega dohodka.

Da v bodoče ne bo nepotrebne jeze in da bo vsak član našega kolektiva prejel hranarino za čas bolnišni ali nesreče pravočasno, oziroma da bodo nesreče pri delu v zakonitem roku prijavljene ter evidence o bolezenski odsotnosti bolj ažurna, ponovno sporočamo:

Vsako je dolžan personalni službi svojega dohodka, sam ali po drugi osebi, javiti pri katerem zdravniku se zdravi, da bo obrat lahko pravočasno izpolnil prijavo nesreče, oziroma evidentiral bolezen.

Hranarino oz. nadomestilo osebnega dohodka bo Železarna Jesenice pravočasno lahko izplačala le tedaj, če bo vsak, ki je v bolnišnem staležu, bodisi zaradi nesreče pri delu ali bolezni, do vsakega 25. v mesecu dostavil oddelku za socialno zavarovanje, soba št. 8, nakaznico za nadomestilo osebnega dohodka, ki jo izstavi bolni zdravnik.

Če torej do 25. v mesecu oddelku za socialno zavarovanje pri 23 ne bo dobil nakaznice, oboleli ne bo prejel predujma na hranarino prvega v mesecu in če ne bo oboleli dostavil do 1. v mesecu nakaznice za obračun nadomestila hranarine, ne bo 15. v mesecu prejel pri mesečnem obračunu hranarine.

Oddelku za obračun osebnega dohodka (mezdni urad) po objavi tega obvestila v nobenem primeru ne bo izstavljal nakaznic za izredna izplačila, če se oboleli ne bodo ravnali po teh navodilih.

France Žvegelj

Sedimentni bazeni „DORR“

Velik problem v metalurških obratih je zagotoviti zadostno količino čiste vode, velikokrat pa je še večji problem čiščenje in odstranjevanje odpadnih voda.

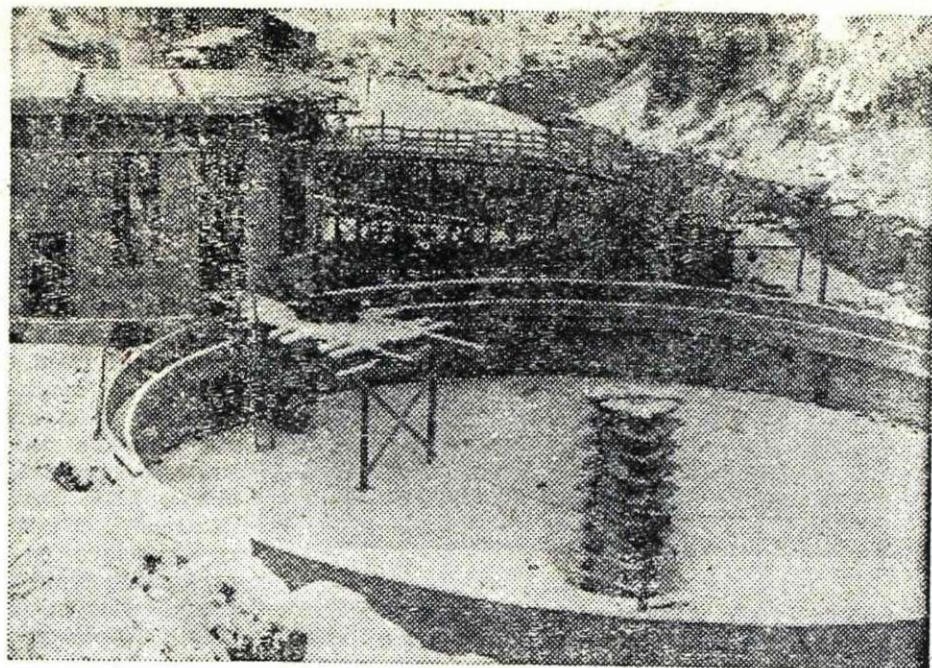
Naša železarna ima sicer zadostno količino hladilne vode, ki jo črpamo iz Save, vendar nam ta voda kljub temu, da je sorazmerno poceni, povzroča precej težav in ustvarja precejšnjo gmotno škodo. Voda, črpána iz Save, vsebuje precejšnjo količino fine glinice, ki se v naših hladilnih sistemih vseda in s tem zmanjšuje učinek hlajenja, mnogokrat pa cevi celo zamaši. Ni potrebno posebej poudarjati, kako zamudno in drago je čiščenje teh hladilnih naprav. Da bi se izognili tem nevšečnostim, gradimo novo črpalno postajo, ki bo zagotovila polovico potrebne čiste hladilne vode v našem podjetju.

Železarna je storila tudi prve korake v zvezi z zmanjšanjem odтока odpadnih voda v Savo. Na levem bregu Save, ob železniškem mostu, smo pričeli graditi sedimentne bazene sistema »DORR«, ki bodo odpadno vodo očistili mehanskih delcev. V principu te sedimentne bazene sestavljata dva okrogla betonska rezervoarja premera 21 m, v katera se steka odpadna voda. V odpadni vodi nahajajoči se odpadni delci se v bazenu vsedajo na dno, od koder jih posebna naprava z radialnimi lopatami drži in potiska proti sredini bazena. Iz sredine pa to vsedlino z dodatkom vode črpajo na haldo. Čisto vodo, ki gravitacijsko priteka iz bazenov v posebno črpalnico ob samih bazenih, črpamo nazaj k potrošnikom.

Tehnično dokumentacijo za to napravo smo dobili iz Poljske, glavni projekt pa nam je izdelal projektivni biro Elektroprojekt iz Ljubljane. Gradbena dela je prevzelo GIP - Gradis z Jesenic in so že v

zaključni fazi, tako da bomo lahko že spomladi pričeli z montažo strojne opreme, ki bo v začetku drugega kvartala letos že izdobljena. Z dograditvijo omenjenih sedimentnih bazenov bomo občutno zmanjšali odtok strupenih in umazanih vod v Savo ter omogočili s krogotokom vode predvsem manjšo porabo industrijske vode. S tem problem hladilne vode in čiščenja odpadnih vod še ne bo v celoti rešen in bo potrebno še mnogo truda in investicij, da bo mogoče zadovoljiti potrebam našega podjetja in zahtevam zakonskih predpisov.

Frane Bassaneze

Na levem bregu Save gradijo sedimentne bazene

O problemih uvoza

V okviru UJZ je bil ob zaključku lanskega leta v Beogradu posvet komisije za zunanjo trgovino, ki jo sestavljajo odgovorni tovariši za uvoz in izvoz v posameznih železarnah. Namen sestanka je bil predvideti potrebe po devizah v letu 1962 za uvoz osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala. To načrtovanje mora vsebovati kolikor mogoče točne preglede potreb iz posameznih držav po količini in vrednosti. Letne potrebe morajo biti razdeljene po tromesečjih. Za I. tromesečje pa mora biti izdelan pregled potrebnih deviz še bolj na drobno s točnimi obrazložitvami potrebnega uvoza predvsem iz zapadnih držav oz. iz držav s takozvano čvrsto valuto.

Znano je namreč, da imamo v državnem merilu skoraj vedno večja dolgovanja v državah s konvertibilno valuto. Po drugi strani pa so države z mehko valuto (Vzhodni blok, Indija, ZAR in druge), ki v večji ali manjši meri vedno dolgu-

jejo naši državi. Zato je razumljivo, da smo v stalnih težavah pri uvozu iz zapadnih držav in da lahko te težave omilimo le z zmanjšanjem uvoza sploh, oziroma s povečanjem uvoza iz Vzhodnih držav. Vedno in za vsako ceno se res ne moremo izogniti uvozu n. pr. iz Nemčije in drugih zapadnih držav. Res pa je tudi, da bi lahko marsikaj kupili na Vzhodu, kar uvažamo iz Zapada, prav tako bi lahko marsikak domač proizvod zamenjal uvoznega.

Pri tem moramo omeniti, da damo velika devizna sredstva za uvoz rezervnih delov, ki bi jih lahko izdelovali doma, če bi imeli za to potrebno tehnično dokumentacijo. Na to bi morali bolj misliti pri pogodbah za nakup strojev in opreme. Enako bi morale službe za vzdrževanje v podjetjih skrbeti za sistematično izpopolnjevanje tehnične dokumentacije za obstoječe stroje in naprave. Proizvodnja rezervnih delov v domačih tovarnah po lastni ali tuji dokumentaciji je morda včasih res draga. Vendar je najbrž za podjetje dražje, če zaradi določenih deviznih ali drugih mednarodnih problemov ne more pravočasno uvoziti potrebnega rezervnega dela.

O takih problemih je razpravljala omenjena komisija, ki je ugotovila, da železarne najbrž ne bodo

dobile vseh potrebnih deviznih sredstev za letošnje leto. Vse članice izkazujejo potrebo 1,8 milijarde obračunskih dinarjev za leto 1962 brez potreb za uvoz glavnih surovin: koksa, premoga za koksiranje, starega železa, železne rude, ferolegura in surovega železa. Od tega bi potrebovale okoli 80% zapadnih deviz. Za I. tromesečje bi potrebovale za nemoteno proizvodnjo in najnujnejše naloge preko 400 milijonov obračunskih dinarjev.

Naše podjetje potrebuje 90 milijonov zapadnih deviz. Te nujne potrebe je morala železarna znižati na 50 milijonov in še to ni gotovo. Komisija je ugotovila, da so se v naši železarni znatno povečale potrebe uvoza in še to predvsem iz Zapada. Obratovanje novega Siemensovogrođa za proizvodnjo hladno valjanih trakov in naprave za proizvodnjo bele pločevine je pogojeno z uvozom večjih količin kovanih valjev. Del teh sicer dobavlja Železarna Ravne, vendar njena proizvodnja ne zadošča. Predstavniki našega kolektiva si prizadevajo, da bi zmanjšali n. pr. uvoz kalijevega vodnega stekla iz Zapadne Nemčije (okrog 60.000 DM letno) in so se v ta namen sestali s predstavniki podjetja »Miloš Manić« iz Zemuna, ki sicer proizvaja kalijevo vodno steklo, vendar ne odgovarja. (Dalje na 10. strani)

LT usmerjevalec mladine v poklice

V torek, 13. februarja ob 18. uri, je bila v dvorani Delavskega doma letna skupščina občinskega odbora Ljudske tehnike. Na skupščini so razpravljali o dosedanjih uspehih, ki so posebno v posameznih klubih in društvih zelo vidni. Najbolj aktivni so aero klubi, avtomoto sekcije in še drugi krožki, v katere se vključujejo tudi najmlajši. Da pa je Ljudska tehnika dosegla tako velike uspehe, je pripomoglo tudi razumevanje nekaterih podjetij oz. kolektivov, ki so pravilno gojili potrebo po vsesplošnem tehničnem izobraževanju in nudijo vse ugodnosti. Seveda pa ima tudi ta organizacija velike težave, posebno z instruktorskim kadrom, ki jim ga primanjkuje in s prostori, saj nekatere sekcije le-teh sploh nimajo.

Pomenili pa so se tudi o nalogah v prihodnje, ki niso majhne, in ki jih pred Ljudsko tehniko postavlja resolucija Zvezne ljudske skupščine s smernicami vsesplošne-

ga strokovno-tehničnega izobraževanja in ki jih pred njo postavlja šolska reforma ter vse vedno večje potrebe po osvajanju tehnike in znanosti. Nalog in dela je veliko, uresničili pa jih bodo le z razumevanjem in pomočjo merodajnih organov in forumov in nas vseh.

DPD Svoboda »Tone Cufar« Jesenice - ansambel narodnih plesov

razpisuje

sprejem novincev, plesalk in plesalcev za narodne plesove jugoslovanskih narodov. Prijave pošljite na ansambel narodnih plesov Svobode Jesenice oziroma se prijavite osebno v ponedeljek, 12. 2. 1962 od 17. do 19. ure v mali (lutkovni) dvorani Delavskega doma pri Jelenu.

Vabi DPD Svoboda »Tone Cufar« Jesenice

Jubilanti — 50-letniki

V mesecu februarju so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: **Anton Urbanc**, Javornik IV, 1. februarja; **Vinko Koren**, Javornik II, 2. februarja; **Jožef Žbontar**, mehanična delavnica, 5. februarja; **Valentin Poljanšek**, plavž, 8. februarja; **Julka Medoš**, komunalni oddelek, 10. februarja; **Marija Mencinger**, promet, 11. februarja; **Stanko Pirih**, Javornik III, 12. februarja; **Valentin Beznik**, cevarna, 14. februarja; **Karel Ravnikar**, Javornik II, 18. februarja; **Francka Ravnikar**, nabavni oddelek, 19. februarja; **Matija Kranjec**, plavž, 20. februarja; **Jožef Reček**, energijski oddelek, 21. februarja; **Viljem Bostič**, Javornik I, 22. februarja; **Karel Jelenič**, elektropeč, 25. februarja; **Ferdinand Klavara**, Javornik I, 28. februarja.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

Z republiške razstave izumov in tehničnih izboljšav

Karel Nagode in Jože Žbontar - avtorja najboljših predlogov

V Ljubljani je republiška razstava patentov in tehničnih izboljšav, na kateri sodelujejo tudi člani našega kolektiva s svojimi izdelki. Razstavo je otvoril predsednik zbornice za industrijo, rudarstvo, promet in gradbeništvo LRS, tov. ing. Ivo Klemenčič. O pomenu in namenu razstave pa je govoril predsednik republ. Združenja iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav, tovarši dr. France Zupan. Priznanje razstavi pa so izrekli poleg

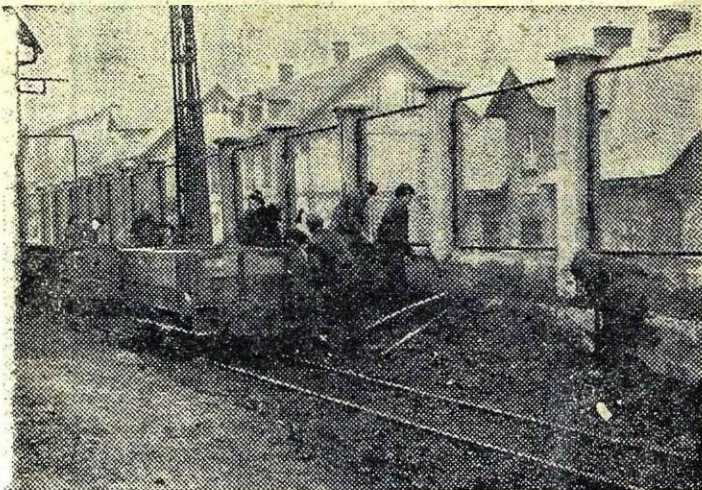
številnih javnih, družbenih, političnih in gospodarskih predstavnikov tudi predsednik odbora Ljudske tehnike, član Izvršnega sveta LR Slovenije tov. Milko Goršič in drugi.

Komisija strokovnjakov in izvedencev s tehničnih fakultet je najbolje ocenila kot patent predloga naših sodelavcev, Karla Nagode, ki na razstavi sodeluje z naštihronskim varnostnim vklopnikom za posevna dvigala in Jožeta Žbontarja, ki je razstavil rezilni nož za ozobljenje raznih čeljusti. Oba predloga sta dobila najvišjo oceno

in bosta poslana na svetovno razstavo patentov in iznajdb v Bruselj, ki bo v marcu.

Avtorji razstavljenih predmetov in drugi, ki so lani predložili v oceno najbolj uspešne tehnične izboljšave, si bodo s pomočjo Upravnega odbora in DIATZ Jesenice ogledali to razstavo, ki je res zanimiva in pomeni veliko in pomembno priznanje tudi za naš železarski kolektiv.

Prav bi bilo, da bi podobno stalno razstavo organizirali morda tudi na Jesenicah v sklopu Tehničnega muzeja, saj je število avtorjev pri nas zelo veliko.

V lanskem letu je bila v železarni ustanovljena mladinska delovna brigada. Na sliki vidimo mladince pri njihovem delu, o uspehih te brigade pa bomo podrobneje poročali v eni prihodnjih številčk Železarja

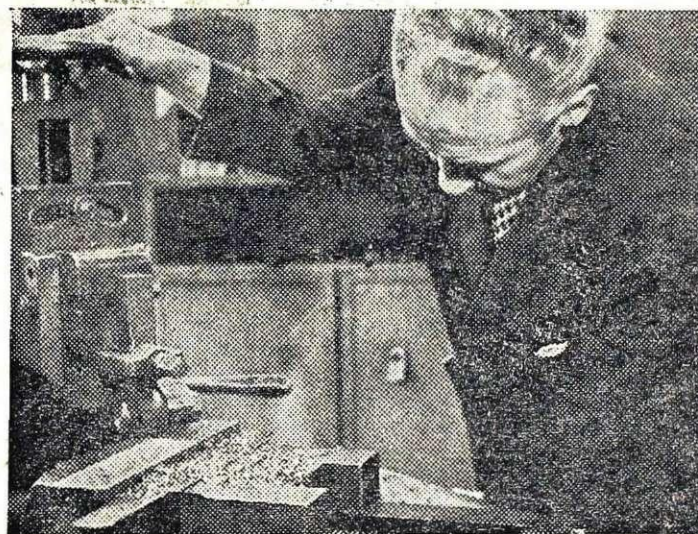
Nov tir za izmenjavo voz v žični valjarni

Žična valjarna je skrajšala žičnico za prenos žice. Ker jo sedaj nakladajo v sami valjarni, jo je treba ob prevozu v predelovalne obrate prevažati po tiru za Savo. V času večjih dovozov starega železa in indijske rude, ki jih vskladišči na haldi, pride do težav pri izmenjavi omenjenih voz, naloženih z žico. Da bi to izboljšali, so progovni delavci prometnega

oddelka začeli graditi nov tir na haldi, ki bo že postavljen skladno z rekonstrukcijo tirnih naprav. Z dograditvijo tega pa bomo lahko nadaljevali izboljševalna dela na ostalih tirih. Transportni oddelek bo razmestil indijsko rudo za žilavljenje, apno za jeklaro in kamen iz Kresnic za apnenico, na prostoru ob tem tiru. S tem bomo dobili na sedanjem

mestu, kjer so sedaj vskladiščene prej omenjene surovine, prazen prostor, preko katerega bomo podaljšali in na vzhodni strani povezali sedanja tira, ki tečeta za in pred tehnicno v fužinah. Tako bo prometna služba prišla že letos do dveh, če tako rečemo, celih tirov in bosta služila za uvoz in izvoz celih vlakov, ki jih moramo sedaj deliti na tri ali celo na štiri krajše slepe tise. S tem bomo prihranili pri premiku mnogo nepotrebnega dela, skrajšan čas pa bo omogočil lažje opravljanje za proizvodnjo koristnih prevozov.

Branko Blenkuš

Jože Žbontar je avtor novega rezilnega noža za ozobljenje ravnih čeljusti. S tem izumom bo sodeloval tudi na svetovni razstavi v Bruslju

Nekaj sklepov 23. seje UO

1. Gospodarsko - računski sektor naj v bodoče mesečno poroča o gibanju proizvodnih stroškov in o izpolnitvi prodajnega načrta. Prav tako mora uprava v bodoče mesečno poročati UO o gibanju celotnega gibljivega dela osebnih dohodkov (premijske, norme, individualne nagrade, enota izdelka in drugo).

Tehnični sektor naj do prihodnje seje UO predloži osnutek grafikona, s katerim bi zasledovali dnevno proizvodnjo in realizacijo.

2. UO je dopolnil sklep prejšnje seje in zahteval, da se tovarši Jakob Rižnar odpusti iz podjetja, ker je ugotovil, da je tovarši Rižnar že upokojen in je bil zaposlen honorarno kot čuvaj.

3. Dijakom srednjih šol, ne glede na vrsto šole, je UO v šolskem letu 1961/62 odobril 10 dni izredno plačanega dopusta za izpite oziroma priprave. Ta dopust bodo dijaki lahko izkoristili po svoji uvidevnosti in z ozirom na potrebo. V kolikor pa posamezni dijaki v rednem šolskem letu ne bodo opravili potrebnih izpitov, se jim bo že izkoriščen izredno plačani dopust spremenil v neplačanega.

Seminarji o idejno-vzgojnem delu

V programu komisije za idejno-vzgojno delo Občinskega odbora SZDL Jesenice je bil predviden seminar za vse člane sekretariatov sekcij. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da bo v začetku meseca marca v mali dvorani Občinskega odbora SZDL. Seznani se bodo s tehniko vodenja sestankov in najaktualnejšimi problemi, ki naj se obravnavajo na sestankih sekcij.

Za zunanje politične sekcije pa bo koncem februarja posebno predavanje. Predaval bo novinar časopisa GLAS.

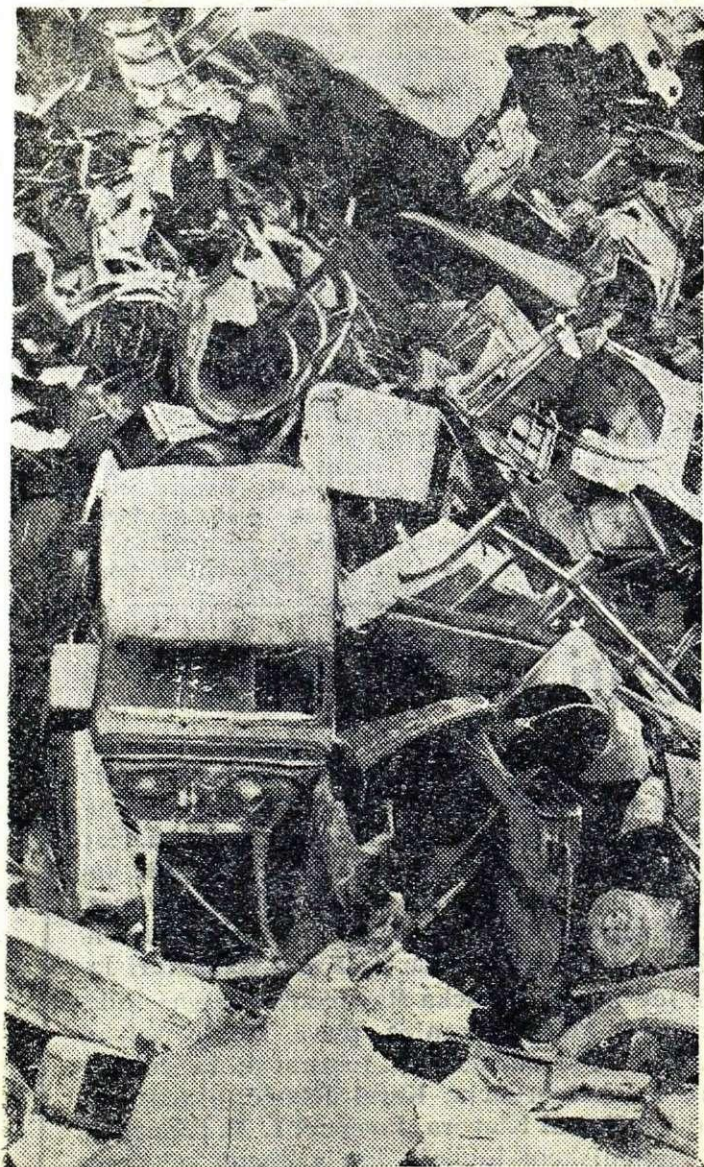
Branko Blenkuš

III. kongres inženirjev in tehnikov

Na razširjenem plenumu ZIT rudarske, geološke in metalurške stroke, ki je bil v decembru v Beogradu, so sklenili, da bo III. kongres ZIT RGM stroke v Tuzli od 16. do 19. marca letos.

Na kongresu bodo obravnavali najaktualnejšo problematiko društvenega in strokovnega dela. Kongres naj bi tudi prispeval k razvoju znanstveno - raziskovalnega dela, pri reševanju problematike šolstva in strokovnih kadrov v naši stroki, strokov-

nemu izpopolnjevanju, produktivnosti dela itd. Obravnavali in sprejeli bodo tudi novi statut Zveze, katerega predlog je bil sprejet že na plenumu leta 1960 v Zagrebu. Prvič bodo na kongresu izbrali častne in zaslužne člane naše Zveze in tako dali priznanje tistim članom, ki so največ doprinesli za razvoj rudarstva in metalurgije. V času kongresa bo tudi razstava več kot 40 večjih objektov iz rudarstva, geologije in metalurgije, ki so bili izdelani po letu 1957.

Med staro železo prihaja včasih tudi precej razbitih avtomobilov, ki jih bodo v martinarni ponovno pretopili v jeklo

V martinarni so razpravljali o družbenem načrtu

V preteklem tednu je bilosak, kar bo povečalo stroške v martinarni zasedanje obratnega delavskega sveta, katerega so se udeležili tudi člani OOKZ in sindikalnega odbora obrata.

Največ so razpravljali o letošnjem družbenem načrtu, ki predvideva 330.000 ton SM jekla, oziroma skoraj 17.000 ton več kot v letu 1961. Ta zahtevna naloga je postavljena pred kolektiv martinarne zato, ker tudi v letošnjem letu kaže, da bodo valjarne potrebovale več vložka, kot ga lahko martinarna skupaj z elektro pečo proizvede. Zato bomo morali nekaj ingotov kupiti v Železarni Si-

proizvodnje, ker so ti ingoti dražji kot domači, poleg tega pa tudi dobavni roki večkrat ne odgovarjajo. Zato je želja celotnega kolektiva naše železarne, da bi čim več ingotov in bram proizvedli v naši martinarni.

Podrobna analiza sedanje stanja v martinarni kaže, da obstajajo realne možnosti za izpolnitev sicer visoko postavljenega proizvodnega načrta. Pri tem bomo morali izvesti nekatere ukrepe, ki bodo precej pripomogli k temu, da bi načrt izpolnili. Meseca marca bomo rekonstruirali peč A, kar bo omogočilo

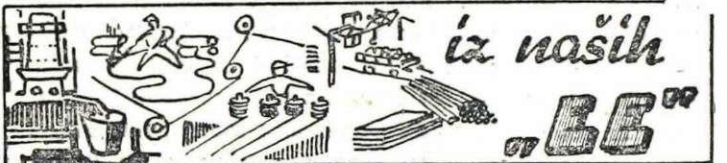
povečati vložek na tej peči od 55 na 62 ton. Ojačitev žerjavne proge livnih žerjavov, kar že delamo, bo pripomogla k temu, da bomo lahko zvišali vložek tudi na peči H za 15 ton. Poleg tega bo treba zagotoviti, da bodo zidarski remonts trajali od 9 do 11 dni in bomo tako lahko boljše izkoriščali koledarski fond peči in dosegli večjo letno proizvodnjo. Osnovni faktor pri vsem tem pa bo ostal brez dvoma delovni plet kolektiva martinarne in njegova volja, da bo storil vse, kar je v njegovi moči za uspešno izpolnitev proizvodnih nalog.

Omeniti je treba še to, da bo na izpolnitev načrta zelo vplivala pravočasna dobava potrebnih surovin, predvsem grodja in starega železa. Lanskoletne izkušnje nas učijo, da v primeru občasnega pomanjkanja teh surovin nastanejo izgube v proizvodnji, ki jih kasneje ni mogoče več nadoknaditi. Zato je za izpolnitev tako visokega načrta brezpogojno nujno, da bodo preko celega leta zagotovljene potrebne količine grodja in starega železa.

Po poročilu obratovodje in živahni razpravi, v kateri so bile razjasnjene vse zgoraj navedene pripombe ter mnenja, je bil predlog družbenega načrta sprejet.

V martinarni so razpravljali o družbenem načrtu

Lani je plačala železarna 89 milijonov za poškodovane železniške vozove. Da bi bili letos ti izdelki čim manjši, bo prometni oddelek organiziral tečaj za vse preglednike, ki ugotavljajo poškodbe na vozovih ob uvozu v tovarno.

TRANSPORT

Transportni oddelek je že pripravil vse potrebno za uvedbo rednega rezanja »svinj«, ki se nabirajo na haldi. Upajmo, da bo kup »svinj« vedno manjši.

ŽIČNA VALJARNA

Za žično valjarno so začeli podirati »rake«, ker jih ne

potrebujejo več, potrebujejo pa prostor.

MEHANIČNA DELAVNICA

V mehanični delavnici so dobili nov vrtni stroj in ga že montirajo. Več o delu in prednostih tega stroja nam bodo iz mehanične delavnice še poročali.

MARTINARNA

Martinarni so ugotovili, da škarij za rezanje starega železa na prostoru za glavno pisarno ne potrebujejo. Ker pa nujno rabijo prostor, škarije podirajo in jih bodo vskladili na Dobravi.

Kdo je za to odgovoren?

Tovariš urednik!

Dve leti je že, odkar so se stanovanjci vselili v nove četvorčke za progo (Cesta Tomšiča 91-94). Menim, da je selitev za vsakogar, ki nujno potrebuje stanovanje, velik dogodek. To veselje pa od podpisa odločbe do prevzema ključev od stanovanja in vselitve kmalu izgine. Zakaj? Komisija, ki je zgradbo prevzela od graditelja, urotovi vrsto gradbenih napak, ki so navedene v zapisniku, z rokom, do kdaj morajo biti popravljene, seveda, ko so stanovanjci že vseljeni. To pa je vsaj pri omenjenih četvorčkih ostalo le v zapisniku.

V kakšnih prilikah smo se stanovanjci v četvorčke selili, mislim da ni treba navajati. Tovornjaki in vozovi so se pogrezali v blato, ki ga je bilo dovolj tudi v stanovanjih. Toda to je bilo in je že pozabljeno. Sedaj gre za pomanjkljivosti, ki so navedene v zapisniku, pa še danes niso opravljene (razen nekvalitetnega oljnatega pleškanja kuhinj, kopalnic in sanjč in delnega zasutja

jam okoli stavb). Največ manjših napak so stanovanjci sami popravili. Ko smo se vselili, smo bili tudi brez vhodne poti z Javornika, meseca maja lani pa brez vode, ki smo jo stanovanjci sami napeljali z udarniškim delom, kot še več drugih stvari. V članku pa bi želel omeniti izolacijo čelnih sten. Ob vsakem večjem dežju nam stene zamakajo, o čemer so se pričeli tudi zastopniki Zavoda za stanovanjsko izgradnjo in komunalne uprave. Marsikdo bo rekel, da bi moralo biti po dveh letih to že popravljeno in da nosi krivdo za to hišni svet. Zastopniki hišnega sveta so bili šestokrat na Zavodu za stanovanjsko izgradnjo, vendar se Zavod izgovarja na gradbeno podjetje Sava, Sava pa na Zavod, žrtve tega pa smo stanovanjci.

Nalja nas stanovalec je le ena: »Če plačamo najemnino, mora biti stanovanje tako, za kakršno najemnino plačujemo.«

Martin Žvab,
valjarna 2400
adjustaža

POZIV NA ODGOVOR!

Tovariš urednik!

Pozivam avtorja članka »Organi upravljanja in njihove pristojnosti v ekonomskih enotah«, objavljenega v Železarni dne 3. februarja 1962, naj določeno pove, kateri EE je bil članek namenjen in kdo je tisti predsednik, ki dela pod krinko lažnega revolucionarja. Če je bil članek namenjen ekonomski enoti elektro-toplotni oddelek njenemu predsedniku in UO, sem mu vedno in povsod pripravljen obširno dokazati, da je krenil s poti resnice. Poleg tega pa še dokazati nepravilne, netovariške in nesocialistične odnose posameznih vodilnih uslužbencev do predstavnika delavskega samoupravljanja. Trdno sem prepričan, da so v vseh EE našega podjetja izvolili za predsednike poštene sodelavce, ki so si z vestnim delom in neoporečno preteklostjo pridobili zaupanje delavcev ter delali brez vsakih »krink«. Smastram, da ta članek, ne glede na to kateri EE je bil namenjen, ni bil na mestu. Tudi objavljen je bil v zelo neprimernem času, v času, ko je pretekla mandatna doba prvih predsednikov EE. Če se piscu članka gre za honorar, potem menim, da bi bilo bolj potrebno in bolj umestno dati tem ljudem pri-

znanje za njihov trud pri decentralizaciji delavskega samoupravljanja na 31 EE. Vsak začetek je težak, ko pa enkrat zaživi in na osnovi izkušenj, pa gre laže.

Če hočemo, da bo delavsko samoupravljanje v EE doseglo svoj namen, bo treba

predsednikom pomagati in svetovati, ne pa pisati članke z žaljivo vsebino, o kateri bi dokončno besedo lahko izreklo tudi sodišče.

Matevž Bizjak,
bivši predsednik EE
elektro-toplotne energije

Odgovor tov. Bizjaku

Tovariš urednik!

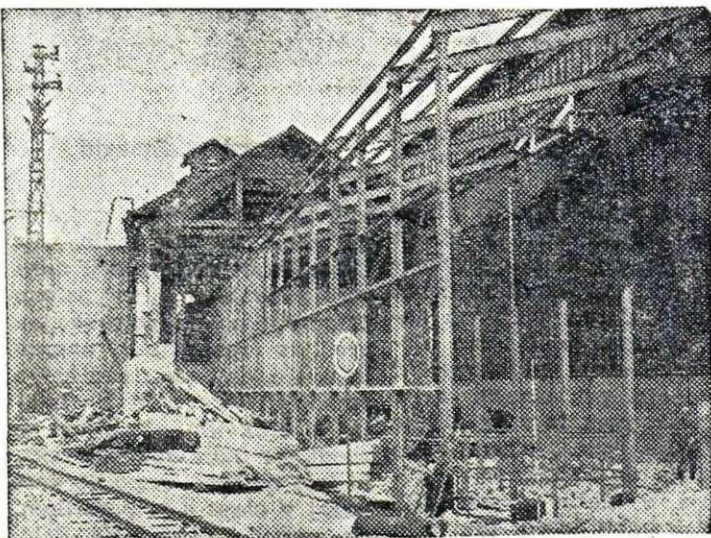
Na Vašo zahtevo odgovorjam na nekatera vprašanja, ki jih tovariš Bizjak navaja v svojem dopisu, ker samoiniciativno ne bi odgovoril v časopisu, ampak tov. Bizjaku osebno.

Članek v 5. številki »Železarnja« pod naslovom »Organi upravljanja in njihove pristojnosti« sem napisal z namenom, da pomagam organom delavskega samoupravljanja v EE ne glede na honorar, ampak iz položajne dolžnosti. Ta članek, kakor vse ostale članke iz te serije, sem napisal z željo, da vzbudim polemiko po določenih vprašanjih. Zato sem bil zelo vesel odgovora tov. Lipovščka na moj članek »Kam z vzdržanimi glasovi«, pa čeprav se v celoti z njim ne strinjam. V člankih iz našim le svoja mnenja, pou-

darjam svoja mnenja in se nikdar ne sklicujem na stališča centralnih organov delavskega samoupravljanja. Pri pisanju se zanašam na zrelost ljudi, ki jim je članek namenjen, na ljudi, ki znajo kritiko sprejeti, pa četudi je ostra in jo izkoristiti v dobro nekdanjemu razvoju delavskega samoupravljanja.

Kar se tiče trditve, da sem »krenil s poti resnice«, naj omenim samo to, da je besedilo: »ki dela pod krinko lažnega revolucionarja«, kakor ga navaja tov. Bizjak, bistveno in popolnoma različno od besedila: »da pod lažno krinko revolucionarnosti reši vprašanje osebnega prestiža«, kakor sem navedel v svojem članku. Kakšna je razlika, pa naj, če želi tov. Bizjak, kajti tako grozi, raz-

(Dalje na 12. strani)

Dela pri gradnji prizidka dobro napredujejo. V novem prizidku bodo upravni, sanitarni in drugi prostori, namenjeni potrebam žične valjarne

Prednost ima kvaliteta

Redki so naši sodelavci, ki vedo, da v našem podjetju izdelujemo že skoraj 25 let šamotno opeko. Naša šamotarna je bila zgrajena v letih 1936 do 1938. Precej strojev, ki so potrebni za izdelavo opeke, so prepeljali z Blejske Dobrave (kotalnik, mlin, stiskalnice Wesser), ostale naprave pa so bile naročene v inozemstvu. Najvažnejša naloga šamotarne v nekem metalurškem podjetju je, da s svojimi kvalitetnimi izdelki pomaga osnovnim metalurškim obratom pri proizvodnji surovega železa in jekla, da imajo čim manj zastojev.

Obratovodstvo šamotarne razpolaga s številnimi podatki, ki kažejo velik porast proizvodnje šamotne opeke od prvih začetkov pa do danes. Tako so v letu 1938 izdelali 6.100 ton šamotne opeke, 1.100 ton Dinas opeke in 3.250 ton mase.

prvih povojnih letih je gotoviti nemoteno obratovala šamotarna opeko tudi lajati v ostale železarne naši državi, razen v Store, ker imajo svojo šamotarno. Zato je bila v tistem razdobju količina opeke važnejša od kvalitete, ker je bila osnovna naloga zagotoviti nemoteno obratovanje tudi ostalim železarnam. V l. 1955 so dosegli veliko storitev pri količini izdelane opeke, kar pa je bilo v škodo kvalitete. Z izgradnjo šamotarne v Arandjelovcu se je položaj v naši šamotarni močno spremenil. Večjo pozornost kot doslej so začeli posvečati kvaliteti izdelane opeke. Letošnji načrt šamotarne je naslednji: skupna proizvodnja 21.400 ton, od tega 14.300 ton šamotne opeke, 200 ton Dinas opeke in 6900 ton mas. V sedanjem obdobju krije šamotarna vse potrebe ostalih obratov glede kanalske in cevne opeke, kar pomeni, da je njena osnovna naloga za

Obratovodjo tovariša Roman Stana smo naprosili, naj nam pove še nekaj o perspektivi in rekonstrukciji obrata. V rekonstrukcijskem programu šamotarna ni zajeta v večjem obsegu, ker je predvideno, da bo martinarna začela z direktnim vlivanjem v kokile in bo zaradi tega manjša poraba kanalske opeke. S tem sicer še ni rečeno, da se bo proizvodnja v

šamotarni zmanjšala, spremenil se bo le asortiman opeke in bodo namesto kanalske opeke v prihodnje izdelali več drugih vrst opeke. Za modernizacijo obstoječih naprav je v rekonstrukcijskem programu predvidenih 20 milijonov dinarjev. S tem denarjem bodo uredili predvsem razpršilne naprave in tako zmanjšali količine prahu na minimum.

Pogled na šamotarno, kjo začel

Brez kvalitetne opeke ni dobrega jekla

Ivan Šorn

O številnih problemih, s katerimi se ukvarjajo v šamotarni organi upravljanja, sindikalna organizacija, OO ZKS in drugi sta pripovedovala tov. Ivan Šorn, predsednik ZEE in tov. Ahmed Mislimović, predsednik sindikalne organizacije. — Oba sta enotnega mnenja, da je uspešno delo v obratu plod enotne volje in akcije vseh zainteresiranih organov obratovodstva. Šamotarna spada med tiste naše obrate, kjer vsakodnevne probleme rešujejo skupno, ker se je v praksi pokazalo, da je le taka pot najboljša.

Tov. Šorn je bil šele pred

kratkim izvoljen za predsednika zbora EE. Z dosedanjim delom organov upravljanja se lahko pohvalijo. Na sejah in sestankih so vedno obravnavali aktualna vprašanja in tudi zanimivih razprav k skrbno pripravljenim poročilom obratovodstva ni manjkalo. To še posebej velja za delavski svet, medtem ko želijo, da bi člani kolektiva na zasedanjih zbora EE bolj pogosto razpravljali. Sicer se člani kolektiva zavedajo, da ima v sedanjem položaju prednost kvaliteta in da brez kvalitetne šamotne opeke ni dobrega jekla. Vemo tudi, da imajo naši proizvajalci veliko dobrih in koristnih predlogov, ki bi jih lahko brez strahu povedali na zasedanju zbora EE, ki je najvišji organ upravljanja v obratu. Morda jim manjka le pogum. Na eni od zadnjih sej so sklenili, da bodo zbor EE sklicevali v prostem času in računajo, da bo obisk članov zadovoljiv.

O delu delavskega sveta je tov. Šorn povedal: »Na sejah delavskega sveta obravnavamo tudi vprašanja, ki jih je treba obrazložiti. V takih primerih pokličemo strokovnjake, ki problematiko dobro poznajo, da na poljuden način obrazložijo članom delavskega sveta probleme, ki nastopajo pri samem delu. Delavski svet in zbor EE se sestajata redno, stremijo pa za tem, da bi organi upravljanja v naših ekonomskih enotah imeli še več pravic in pristojnosti.

Predsednik sindikalne organizacije tov. Mislimović je obširneje govoril o delu sindikalnega odbora. Na sejah

tega odbora zelo pogosto govorijo o delu organov upravljanja in posvečajo tudi ostalim problemom mnogo pozornosti. To še posebej velja za HTV pri delu. V mlinih in še nekaterih oddelkih so ogromne količine prahu, ki kvarno

dokaj dobro ito. I številne ekipe, tekmu z drugimi obratoma da se na razh špo področjih udeleje 200 delavcev.

V obratu imtudi v

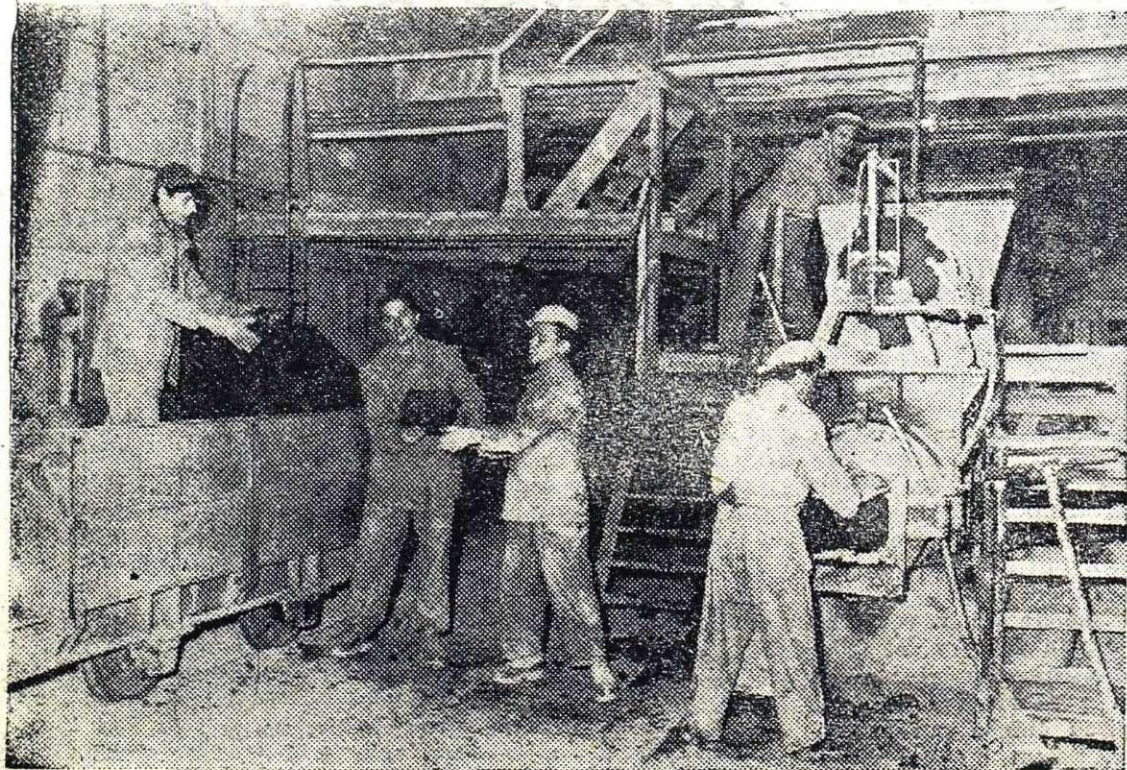

Ahmed Mislimović

vplivajo na zdravje zaposlenih delavcev, ki imajo silikozo. Da bi v čim večji meri rešili problem, intenzivno pripravljajo vse potrebno za ureditev razpršilnih naprav in upajo, da bodo na ta način zmanjšali težave, ki jih imajo s silikotiki. Pogosto se zgodi, da zdravniki človeka, ki ima silikozo, napotijo spet nazaj v obrat s priporočilom, da mu dodelijo lažje delo. Spričo tehnološkega postopka pa je to v vseh primerih skoraj nemogoče.

Šamotarna sodi med obrate, kjer je športno življenje

Z delavkamasto J pičvevo in MarMraki se je sodelavešega pisa pogovorile na nem delovnemestu. sodita med stae del tega obrata. a Jal je zaposlena od 1936, ko je zač ob vanjem šamota. Ko pripovedovali o zmer obratu, šta pošli, d je marsikaj sprnilo i boljšalo. Z zaanjem sledujeta delo dov u ljanja in se vjem stem času udeležeta v športnem inžben litičnem življen Jake va tekmuje naznih kaških tekmoval, k organizira sinda or zacija v obratMark pa se aktivno istvuj referent za kulbo in svetno delo prndika odboru. Njej pove tudi naloga, razde Delavsko enotr meo ročnike, poveda je da se sodelavciem o zanimajo za šas zaž», ki ga mianes pričakujejo in h hr Glede obiska turna

Delo v šamotarni je naporno in brez zaščitnih sredstev zdravju ško dljivo

Pred letno sindikalno skupščino O obveščanju in vzgoji proizvajalcev

Ko govorimo o nalogah sindikalne organizacije, potem vedno postavljamo na prvo mesto skrb za delovnega človeka, ki naj se v novih pogojih dela odraža v tem, da skrbimo za njegovo ekonomsko družbeno razgledanost in s tem za samostojnega, mezdne miselnosti osvobojenega upravljavca. Če sprejemamo neko obveznost, potem moramo poiskati pot, po kateri bomo to obveznost izpolnili. Ker ta obveza za sindikalno organizacijo ni majhna, je prav, če o tem spregovorimo tudi na letni sindikalni konferenci.

Kadar hočemo ljudem nekaj povedati oziroma kadar govorimo o vzgoji, tudi če računamo, koliko sestankov bo za to potrebnih ali koliko urni seminar bomo organizirali. V isti sapi pa ugotavljamo, da so mnogi sestanki slabo obiskani in da je večinoma prav to vzrok, da so ljudje slabo obveščeni o problemih podjetja ali komunice. Pri tem pa ne razmišljamo

o tem, kako bi ljudi obvestili tudi brez sestanka, ampak se vedno jezimo le na ljudi, kako so nezainteresirani. Pozabljamo namreč, da se življenje pri nas naglo spreminja. Ljudje niso več vezani samo na ožjo okolico svojega doma in če

kor tudi vsa ostala sredstva za obveščanje kolektiva, bodo morala vedno bolj služiti tudi za objavo gradiva, o katerem hočemo dobiti mišljenje ali sklep kolektiva in ne samo za objavljane že sprejetih sklepov ali odločitev.

in gospodarskega sistema bolj seznanjeni.

Napačno je mišljenje, da so za družbeno aktivnost proizvajalcev odgovorne izključno le politične organizacije in da je zato dovolj, če redno šolstvo obravnava oblike samoupravnih organov in ne-

ki so začeli graditi leta 1936

o peke ekla

ro nito. Imajo borci NOB. Vsi ti imajo še tipe, tekmujejo vedno precej težav in problemov, vendar jim pri reševanju izdatno pomagajo tako organi upravljanja, kot obratovodstvo in druge družbene ter politične organizacije.

Pogovor na delovnem mestu

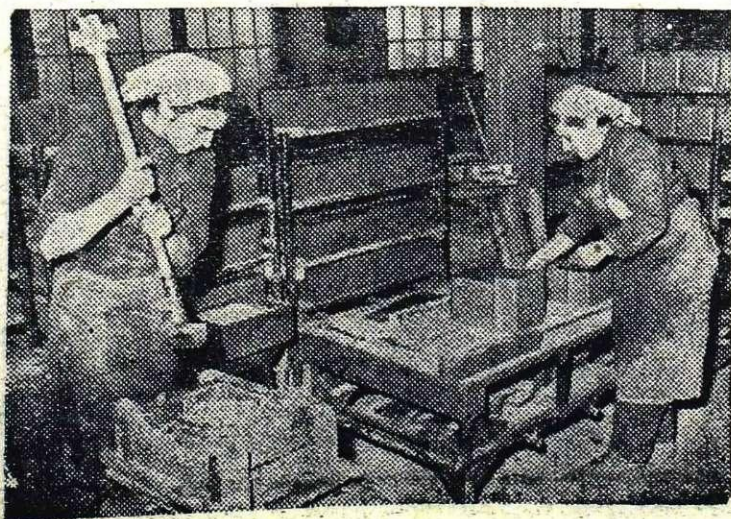
zamašto Jako-Mario Mrakičeva lavec časa. Obe i state delavke ta. Ja Jakopič na o od leta e začel obratoma. Ko sta ali ozmerah v i poveli, da se j spremilo in iz- j znanjem za- elo otrov uprav- se v ojem pro- udeležeta tudi n in užbeno-po- ivljen Jakopiče- e nazniti san- smovah, ki jih sindika organi- obratu Mrakičeva vno ustvuje kot a kulno in pro- o priindikalnem ljej poverjena ga, o razdeljuje enotni med na- vedata je tudi, lavci tem obratu za čas. »Žele- ja mi nestrpno in hrani jo. ska turno-pro-

svetnih prireditve je tovarišica Markičeva dejala, da pogosto težko razdelijo vstopnice. Dogaja se, da zmanjka vstopnic za kvalitetne prireditve, medtem ko za manj kvalitetne celo ostajajo. Vse to potrjuje, da se naši ljudje zanimajo predvsem za prireditve, ki so na primerni kvalitetni višini. Tov. Mrakičeva se strinja s predlogom, da bo treba kulturno-prosvet-

no delo v naših obratih poživiti.

Ob zaključki razgovora sta Jakopičeva in Mrakičeva pokazali, kako poteka njuno vsakdanje delo, ki je dokaj težko in naporno. Delata v oblikovalnici opeke, kjer iz mase oblikujejo opeko v posebnih modelih. Pri svojem delu imata dovolj izkušenj in prakse, normo pa prese-gata od 20-30 odstotkov.

Staro
železo
je za naš
kolektiv
zelo
pomembna
surovina
saj brez
njega ne bi
mogli
proizvajati
kvalitetnega
jekla

Justa Jakopič in Marica Mrakič pri delu

nimajo avtomobila, potem je televizija in vrsta drugih obveznosti, ki zavzemajo njihov prosti čas. Seveda so tudi sestanki potrebni, le da moramo pri tem paziti, da bodo kratki in vsebinsko bogati. Namesto dolgočasnega branja pravilnikov ali drugih poročil na sestankih, bi se morali omejiti na razprave o zaključkih in predlogih pri posameznih vprašanjih, gradivo za razpravo pa posredovati ljudem preko časopisa ali v kakršnikoli obliki, ki dopušča, da se človek sezna ni s problemi takrat, ko mu to dopušča čas in pride na sestanek zato, da bi izmenjal svoje predloge ali ugotovitve z ostalimi člani kolektiva. Oplasma deska, časopis, ka-

Ce upravljanje v podjetju ni več privilegij proizvajalca, ampak njegova dolžnost, potem je vprašanje, kako združiti strokovni pouk s splošno družbeno vzgojo. Če trdimo, da mora proizvajalec obvladati poleg tehnologije svojega dela tudi družbeno ekonomski sistem, če trdimo, da mora biti strokovnjak tudi družbeni delavec, ki bo znal kolektiv zainteresirati za gospodarno in smotno delo, potem ne more biti neke odrejane meje med strokovno in politično šolo. Z drugimi besedami: naše šolstvo bi moralo to potrebo resneje obravnavati, tako da bi bili vsaj mladi ljudje z osnovami našega družbenega katere temeljne pravice in

dolžnosti. Bistvo pouka o družbeno ekonomski stvarnosti pri nas bi moralo biti predvsem o spremenjenih odnosih v gospodarskih organizacijah in položaju proizvajalca - upravljavca. Prav v poznavanju svoje vloge je začetek spreminjanja miselnosti človeka, ta pa osnova za sproščanje iniciativne posameznika. Pri tem imajo pomembno nalogo predvsem izobraževalni centri, ki morajo čimprej postati iz organizatorjev tudi iniciatorji dopolnilnega in rednega izobraževanja, ki bo v naš družbeni mehanizem vnašalo kar najbolj enakomeren in skladen razvoj posameznih elementov.

Tomaž Erd

Razmišljanja ob

Danes objavljamo govor tov. prof. Jožeta Šifererja, ki ga je imel na proslavi v počastitev obletnice Prešernove smrti v sredo, 7. februarja, v dvorani pri Jelenu. V svojem govoru je obravnaval zelo aktualna vprašanja in smo prepričani, da ga bodo z zanimanjem prebrali vsi naši bralci.

Praznovanje Prešernovega tedna je od osvoboditve dalje postalo že nekaj samo ob sebi umevnega. Zdi se nam, da se moramo v tem tednu nekoliko močneje spomniti na pesnika, prav tako kot se ob tednu Rdečega križa spominjamo na vse tisto, kar nam ta človekoljubna organizacija pomeni, ali kot ob tednu otroka razmišljamo o tem, kako bi našim najmlajšim čimbolj zgladili pot v življenje. Tako v Prešernovem tednu prirejamo proslave, ki so več ali manj konvencionalne, pišemo članke v spomin na pesnika in podobno. Čeže, kot da bi bil ta teden bolj namenjen pietetnemu spominu na enega največjih mož, kar jih je zraslo med Slovenci, kot pa čemu drugemu. In navsezadnje: Prešernov teden praznujemo včasih tako, kot da bi bilo to nekaj neprijetno obveznega, kot da bi se bil nekdo tam zgoraj nekoč izmislil to praz-

novanje iz ne vemo več kakšnih razlogov in mi, ki smo spodaj, moramo poslušati in praznovati.

Ce pa že razmišljamo o smislu tega praznovanja, moramo najprej poudariti dejstvo, da se je misel, naj bi obletnica Prešernove smrti postala slovenski kulturni praznik, rodila prav v času, ko je bilo slovenstvo v veliki nevarnosti, ko je furor teutonicus grozil, da tako globoko kot še nikdar v zgodovini posadi svoje zastave od Triglava do Gorjancev. Takrat je Prešernova misel močneje živela med ljudmi. V smislu njegovega gesla »manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnevi« so si ljudje sami postavljali pištole na čela. Bogata tradicija slovenske kulture je bila sonce, ki je sijalo nad meglo, domača beseda blaglasnejša kot prej in pozneje.

Od takrat sta pretekli že skoraj dve desetletji in v tem času se je marsikaj spremenilo. Prešerna še vedno označujemo kot največjega slovenskega pesnika, toda iz naše nekoliko avtomatizirane vsakdanjosti ga le preradi zaklepamo v predal, ki ga odpiramo le na obletnico pesnikove smrti. Na Prešerna gledamo kot na človeka, ki je bil sicer genij in je o njem napisano že več knjig, ki je — kot navadno pravimo — uvrstil Slovence v krog ostalih kulturnih narodov, dodamo še nekaj fraz, nato pa predal spet zaklenemo in ključ obesimo na žebelj. Torej samo pieteta, ne dosti več. Njegovi verzi nam sicer lepo zvenijo, nesrečna pesnikova ljubezen do Primčeve Julije nam vzbuja sentimentalna čustva in hkrati samozavest sodobnega človeka, češ: jaz ne bi tako ravnal. Ob vsem tem nekoliko pomilovalnem odnosu do pesnika pa se dan na dan navdušujemo ob najnovejših športnih rezultatih, se gnetemo na športnih prireditvah, ričimo in navijamo, kadar pa ravno tega ni, se menimo o cenah v manufakturni trgovini in o najnovejšem tipu avtomobila. Priznam; vse je potrebno, vendar pa, ali vrednotimo vse te vrednosti po njih pravi ceni, ali to razmerje ne kaže na to, da postaja sodobni človek plitek in vsakdanji?

Od Prešernove smrti je preteklo že 113 let in miselnost človeka se je od tedaj spremenila, kot so se spremenile razmere in odnosi med ljudmi. Toda ravno za Prešerna lahko trdimo, da ni pisal samo za svoj čas, ampak nam ima tudi danes kaj povedati. S svojimi človečanskimi mislimi se je dvignil v vsečasnost. Res da so njegove tožbe o tem, da Slovenec ne ljubi domovine — »matere, vanj upajoče«, da »le tujcem sreče sviť se v Kranju žari«, stvar preteklosti, toda kdaj bodo do kraja odpravljeni vzroki za tožbe, kot jih je Prešeren izrazil v naslednjih verzih:

Sem zvedel, da vest čisto,
dobro d'janje
svet zanič'valj se je zagovoril,
ali:
modrost, pravičnost, učenost
device
brez dot žal'vali videl sem
samice,
ali:
da le petica da ime sloveče,
da človek toliko velja, kar
plača?

Danes je naša družbena ureditev taka, da že sistem sam odpravlja vzroke za take tožbe in tako izpolnjuje Prešernovo človečansko oporoko. Toda celo danes se najdejo ljudje, ki v brezglavem lovu za lastnim dobičkom teptajo Prešernova moralna načela, s

tem pa ignorirajo tudi vse moralne norme, ki jih prednje postavlja družbeni sistem. Za dinar so vsak hip pripravljeni zamenjati »vest čisto, dobro d'janje«; »modrost, pravičnost, učenost« so jim nepotrebni atributi na poti do kariere. To, kar je bilo v Prešernovem času še uzakonjeno ali po vseh družbenih načelih vsaj dopustno, je sicer danes le še ostanek starega in glede na naš družbeni sistem moralni eksces, je pa ta pridobitniška miselnost toliko bolj obsojanja vredna, ker ima svoj izvor samo še v osebnem egoizmu.

Ce že govorimo o tem, koliko so se Prešernove humanistične ideje do danes uresničile, potem je treba omeniti tudi odnose med narodi, ki si jih je pesnik tako idealno zamislil. Ko bi njegov prijatelj Cop danes še živel in bi potoval po svetu, bi spet težko naletel na »bratoljubja oltarje«. Najbolj absurdno pa bi jih bilo iskati v zunanji politiki velesil, ki je pravzaprav najbolj poklicana za to, da bi mednarodne odnose reševala v tem smislu: najbolj je poklicana zategadelj, ker je od nje največ odvisno. Toda koliko je sosed sosedu še sosed in ne vrtec? V tem se od Prešerna dalje ni nič spremenilo, močno so se izpopolnila samo sredstva za uničevanje. Pesnik najbrž ni slutil, da se bo mednarodna politika razvila v to smer, zakaj, kakor je bil nezadovoljen s svojim časom, tako je trdno veroval v prihodnjo srečo človeštva, ki naj bi bila osnovana na njegovem humanizmu. Toda zgradba svetovnega bratoljubja, ki so jo gradili največji možje

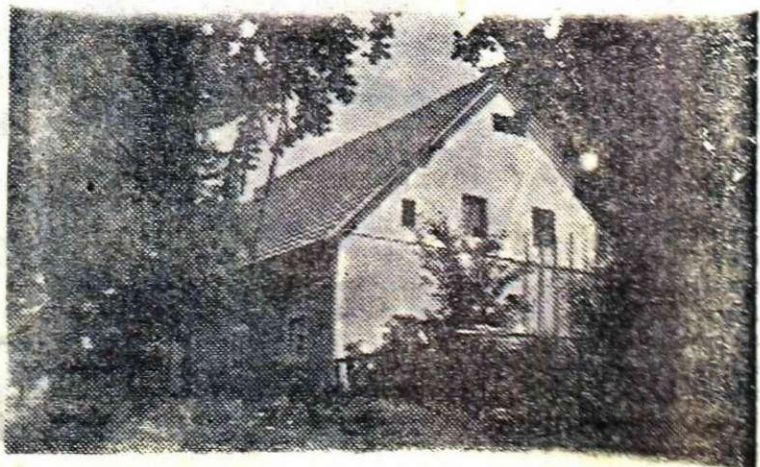
zgodovine in ki ji je tudi Prešeren vgradil svoj kamen, je v nevarnosti, da se z enim telefonskim povljem sesuje v prah. Civilizirani Evropejec je v nevarnosti, da bo postal žrtev svojih stehiziranih možgan. Ali ni danes marsikdo, ki misli in čuti tako, kot je pred dobrimi sto šestdesetimi leti mislil in čutil Prešeren, že blizu temu, da bi spričo živčne vojne in ob rožljanju z atomskim orožjem vzkliknil: prijazna smrt, predolgo se ne mudi? In koliko so do danes vsi narodi dočakali svoj dan? Se dvajseto stoletje je doživelo, da je en narod v imenu nekega abstraktnega razizma hotel iztrebiti drugega do zadnjega človeka. Najbrž zgodovina ne pozna primera, kot ga je na zgodovinski oder prinesel hitlerizem, da bi en narod v nekaj letih pobil šest milijonov pripadnikov drugega naroda. To se je dogajalo v času druge svetovne vojne, ko so ljudje pač neusmiljeno obračunavali drug z drugim. A še danes, ko pravimo, da živimo v miru, se množični pokoli vrste iz dneva v dan. Spominimo se samo na dogodke v Alžiriji, v Angoli ali med afriškim plemenom Baluba. Prešeren si gotovo ni mogel predstavljati, da bo človek, ki mu je pesnik tako uspešno znal trkati na pamet in srce, v svojem uničevalnem besu tako napredoval in da si bo za uničevalni bes izmislil kaj tako perfidno zverinskega, kot so bila koncentracijska taborišča v zadnji vojni, ali da bo tako pomembna iznajdba, kot je odkritje jedrske energije, žugala svetu z vseplošnim uničenjem, ali da

Po koroški zemlji

Zapiski po pripovedovanju zavednega koroškega Slovenca očeta Permoža.

Visoko nad Bistrico in Svecami pod Karavankami leži razsežna planinska vasica Mače. Sredi te vasi stoji lepo urejeno kmečko posestvo Permoževo. Na tem posestvu se je v letu 1943 nastanil tudi narodni heroj Matija Verd-

nik — Tomaž, kjer je preživel precej časa. Matija je prišel na Koroško z namenom, da organizira odbore OF in je staremu očetu Permožu, ki je bil zavežen koroški Slovenec, obrazložil pomen OF ter obliko borbe, ki se je v tistem času že razvnela po vsej Jugoslaviji. Matija je Permoževemu očetu tudi

Prešernovem tednu

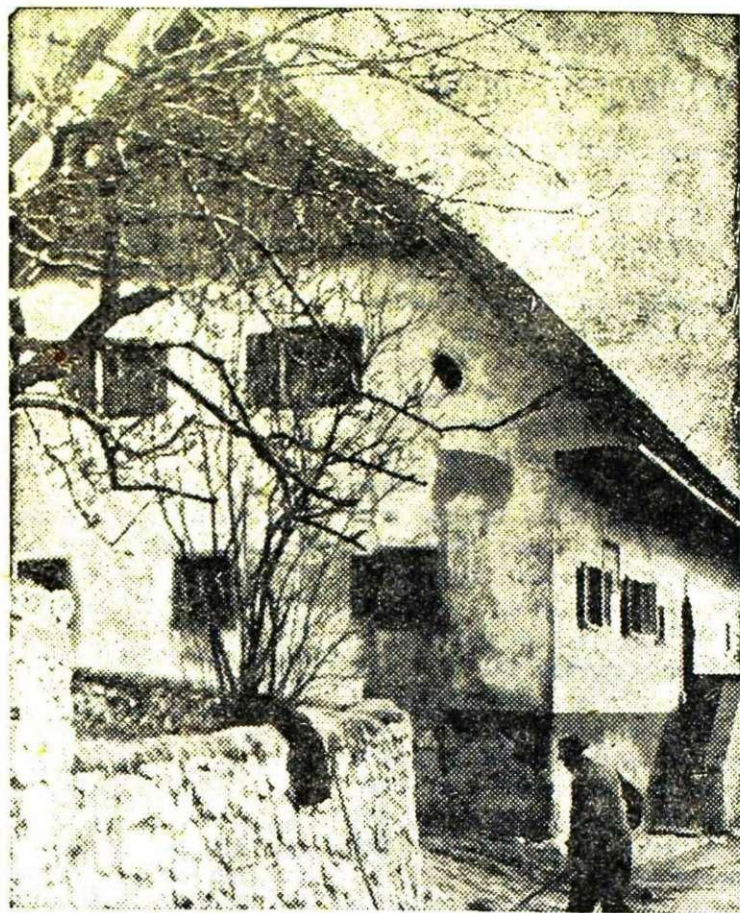
bo v bistvu tako nepomembna stvar, kot je na primer barva kože, tudi v civilizirani dobi še zadosten razlog za zapostavljanje, mučenje in celo za umor.

Ko govorimo o Prešernu, navadno ugotavljamo, da pesnika v svojem času niso dovolj upoštevali. Res ga niso. Toda ali ga dosti bolj upoštevamo danes? Naivno bi bilo seveda misliti, da bi Prešernove ideje vplivale na sodobno mednarodno politiko ali na miselnost modernega zemljana. Prvič zato, ker je bil sin malomeščanskega ljudstva, ki je vedno le bolj čakalo na udarce kot pa je udarjalo, drugič pa zato, ker je tihi mislec in humanist, pa naj je bil Nemec, Rus, Francoz ali Anglež — ti narodi so namreč vedno bolj udarjali kot čakali — do zdaj še vedno moral bežati pred oboroženim fanatikom. Upoštevamo ga danes predvsem toliko, kolikor so nam njemu podobni uspeli dopovedati, da je bil dober pesnik in napreden mislec. Premalo pa se vzorujemo po njem in premalo delujemo v tem smislu kot on. To pa ne velja samo za nas kot vsakdanje ljudi, ki se sučemo v ozkem krogu vsakdanjih skrbi in nadlog, ampak velja tudi in predvsem za tiste, ki nas učijo in našo miselnost usmerjajo. Povedati hočem tole: Prešernova pesem je v svojem času pomenila neko politično silo, pesnik je z njo vrget med ljudi glas, ki je — čisto preprosto povedano — govoril tud o tem, kaj je med nami narobe. Že takrat je bil ta glas osamljen in ne dovolj upoštevan. Tudi v prihodnjem poldrugem stoletju

je iz svoje knjižice, kot smo videli, klical brez pravega uspeha. Toda ko bi mi vsi, ki smo navadni, vsakdanji ljudje, zlasti pa še, ko bi tisti, ki jim je glas močnejši, prevzemali Prešernove misli in jih po svoje širili naprej, bi se morda nekoč vendarle poznalo. Prav tega pa v našem sodobnem kulturnem življenju pogrešamo. Naša umetnost ni več nobena sila, ki bi politično moralno močnejše delovala. Naš današnji umetnik tava po labirintu svoje komplicirane notranjosti, teži za tem, da bi bil moderen in nerazumljiv, domišljavo se skuša dvigati nad vsakdanje občinstvo, ki ga je vedno manj, kolikor pa ga je ostalo, ne najde v tej umetnosti ne estetskega užitka in tudi miselno ne bogati. Morda je ta obsodba pavšalna in nekoliko pretirana, a za našo najnovjšo poezijo velja v precejšnji meri. V našo dokaj bogato literarno preteklost se le redko vračamo. Razumljivo, v nji ne bomo našli tistega, kar vse nas danes žuli. Sodobna umetnost nam je ušla, pretrgala je krožnico našega doživljajskega sveta in se izgublja v meglenosti osebnega iskanja in oblikovne abstraktnosti. Morda je tudi tu vzrok, da naša kultura doživlja krizo. Nove pesniške zbirke rasejo kot gobe po dežju, a berejo jih v glavnem le strokovni izbranci. Množice pa hodijo mimo vsega tega kulturnega dogajanja, se menijo o športnih rezultatih, o oblekah, o avtomobilih in pasivno pričakujejo konec sveta, atomskega ali bolj naravnega. Umetnik je eno, navaden državljan drugo. Drug drugega sicer spoštujeta, toda poznata

se ne in tudi ne težita dosti za tem, da bi se spoznala. Kje je tista orfična moč umetnosti, ki je vanjo veroval Prešeren? Mi je pravzaprav več ne pogrešamo dosti, ker smo se odvadili biti kulturni, naši umetnosti bi se najbrž zdelo smešna, ker bi bila preveč konkretna.

Majhen narod smo in v zgodovini smo se le redko močnejše uveljavljali. Že Prešeren je zapisal: od Sama dalje »le krvavi punt poznamo, boj Vitovca in ropanje Turčije.« Temu bi danes lahko dodali še tole: narodnoosvobodilni boj, samostojno pot v socializem in v jugoslovanskem merilu beograjsko konferenco. Res, v zadnjih dvajsetih letih v mednarodni politični areni dokaj smelo nastopamo. Spričo te zgodovinske neobglenosti, iz katere se šele v teh letih odločneje kopljemo, nam je kultura pomenila izredno močno afirmacijo slovenstva. Imeli smo Prešerna, Levstika, Cankarja, Voranca. Kako pa se uveljavljamo v zadnjih letih na kulturnem področju? Preveč paberujemo za tistim, kar je v zapadnoevropskem svetu neživiljenjsko, degenerirano. Tudi Prešeren se je pri zapadnoevropski umetnosti učil modernih pesniških oblik, a v njih posodo je vendarle zlival čisto svoja spoznanja in, kar je glavno, njegove pesmi »iz srca svoje so kali pognale«. Dosegel je tako stopnjo umetnosti, da bi se bil mogel marsikateri zahodni Evropejec učiti pri njem. Danes naša umetnost ni toliko močna, da bi se ob nji mogla vzorovati toliko posnemana umetnost zapadne Evrope, čeprav smo danes v

Prešernova rojstna hiša v Vrbi

svetu mnogo bolj znani, kot smo bili v Prešernovem času. Slovenci smo ponosni na svojo civilizacijo in kulturo, na ostale južnoslovanske narode gledamo včasih kot na zastarele orientale — to seveda bolj privatno kot javno — a vendarle imajo ravno Bosanci svojega Nobelovega nagradjenca. Mi se ob vsej naši bogati literarni tradiciji in ob vsej množici sodobnih književnikov z njim ne moremo ponašati, pa čeprav se tako radi trkamo na prsi. Toda pomisliti je treba tole: epigonstvo in beg od stvarnosti še nikdar nista rdila velikih literarnih sadov. Ali se morda ravno pri Prešernu premalo učimo? Če pa že to ne, če se nam to zdi premalo moderno, pa naj bi vsaj v

Prešernovem tednu, ki je naš kulturni teden, globlje razmišljali o teh vprašanjih.

Francoski kipar Avgust Rodin je v svoji oporoki zapisal naslednje besede: »Vam, mladim ljudem, ki hočete biti častilci lepote, bom morda ustregel s temi vrsticami, v katerih sem zbral sad svojih dolgoletnih izkušenj: Ljubite vdano mojstre, ki so živeli pred vami! Občudovanje je močan opoj za plemenite duhovce.«

Ce le kdo, je mojster, ki je živel pred nami, Prešeren. Ni treba, da bi ga suženjsko posnemali, a čim bolj se bomo oplajali ob njem, tem bolj zavzeto bomo v današnjem razklanem svetu iskali človečnost, resnico in lepoto.

Prof. Jože Sifrer

omenil, da je še posebej na Koroškem treba začeti z organiziranjem narodnoosvobodilnega gibanja. Oče Permož je Matiji svetoval, naj ostane kar pri njih, posvetoval pa se je tudi s svojo družino, štirimi hčerami in ženo. Dekleta so preuredila sobico za Matijo, hkrati pa so poskrbeli tudi za njegovo varnost. Zelo spretno so zakrili vhod v sobico, tako da ob vstopu skozi vežna vrata nisi takoj opazil vhoda, ker si moral prej skozi kadišnico za sušenje mesa.

V sobici, kjer je stanoval Matija, je bil umivalnik, dve postelji ter mizica s stoli. Tudi dekleta so začela pridno in požrtvovalno delati in so bila zelo navdušena. Še posebno skrbni sta bili starejši hčerki, mati pa je kot dobra kmečka kuharica, pripravljala okusno hrano in tudi shrambo so imeli vedno dobro založeno. Najmlajša hči Jožica je takrat hodila še v šolo, toda kljub temu so ji zaupali važno nalogo, da je prinašala novice ter informacije, ki jih je zvedela v šoli

in v Svečah. Matija je v tej družini postal kmalu priljubljen in v njem so videli naprednega ljudskega inteligenta.

Matija je bil pri Permoževih komaj nekaj tednov in že se je začelo po Koroškem širiti gibanje OF. To velja še posebej za Rož. Razumljivo je, da je bilo delo zelo nevarno in težko. Permoževa očeta je imel Matija za dobrega svetovalca, kajti Permož je dobro poznal ljudi od Podrožce do Borovelj, vedel pa je tudi, kdo je zaveden Slovenec in kdo Nemec. Nič čudnega ni bilo, da se je čez nekaj mesecev v letu 1943 začelo šušljati, da se na Mačah skrivajo banditi. Proti koncu marca so žandarji začeli patrolirati in tudi pri Permoževih so dekleta večkrat vprašali, če kdaj vidijo kakšne sumljive ljudi. Toda dekleta so bila previdna. V tistem času tudi Matija ni bil več sam. Poleg njega je bilo več tovarišev in tovarišic, vzpostavili so ilegalno tehniko, tako da je bila sobica kar premajhna.

Nekoč je Matija dejal, da je postalo že nevarno in da se bo treba umakniti drugam. Permoževa družina je med okupacijo veliko žrtvovala, morda največ v vsej Rožni dolini. Omeniti je treba, da je bil oče Permož po vdoru Nemcev v Jugoslavijo v letu 1941 že prvega dne aretiran in odpeljan v zapore v Borovlje. Izpustili so ga po štirinajstih dneh.

V začetku aprila 1944 je zadela Permoževa huda nesreča. Nekega jutra je bila hiša obkoljena. Policisti so močno ropotali po vratih in vpili: »Aufmachen, die Banditenhelfer!« Ko je gospodar odprl vrata, so policisti stali pred njim z naperjenimi puškami, policijski poročnik pa je zavpil: »Vi imate bandite! Pokažite prostor, kjer so skriti!« Vpili so in noreli, kakor podivjane živali, toda gospodar je kljub temu ohranil mirno kri in se ni zbal njihovih groženj. Policisti so tudi vprašali, če imajo pri hiši nafto ali bencin. Gospodar jim je povedal, da ničesar nimajo, nato pa so

vso hišo natančno preiskali. Kljub preiskavi niso našli ničesar sumljivega, vendar so ukazali, naj se oče in hčerke pripravijo za odhod, mati pa naj ostane doma, da bo vodila gospodarstvo. Očeta in hčerke so odpeljali najprej v Celovec, od tam pa gospodarja v razna taborišča in nazadnje še v Dachau. Hčerke so morale vsaka v drugo taborišče. Med preiskavo je Permoževa sestra vprašala policista, kaj pravzaprav hočejo. Ta ji je odgovoril, da pri preiskavi niso našli nič posebnega in tpa, da se dekletom ne bo zgodilo nič hudega, medtem ko za gospodarja ne ve in je samo skomignil z rameni.

Dogodki tistih dni so bili na Mačah zelo razburljivi.

Ob večerih, ki sem jih preživela na Koroškem, je bilo še prav posebno lepo. Oče Permož mi je pripovedoval o dogodkih iz vojnih let in mi pokazal prostor, v katerem je bil Matija v času, ko je organiziral osvobodilno gibanje na Koroškem. Po pripovedovanju očeta Permoža

je v sobici, v kateri je stanoval Matija, včasih tako brnelo, da je moral celo opozarjati, ker so imeli zelo pogosto na obisku Nemce. Kakor sem že omenila, so Permoževi vsestransko pomagali partizanom in delali za OF. Oče Permož mi je povedal, da so zaklali 16 komadov živine, dvakrat tedensko pa so pekli kruh za partizane.

Oče Permož je svoje pripovedovanje zaključil z besedami:

»Četudi so hitlerjevci imeli krut namen, smo ostali in ni mi žal za trud in čas ter nevšečnosti, ki smo jih doživeli v času fašistične okupacije. Le eno me žalosti in dozdeva se mi, da ste na oni strani. Karavank na nas nekoliko pozabili.«

Tako sem na kraško opisala pripovedovanje očeta Jožeta Permoža, starega sivolasega moža, ki sem ga v času svojega bivanja na Koroškem srčno vzljubila.

Ivica Praprotnik
dijakinja gimnazije
na Jesenicah

Izobraževanje tehnikov v železarni Skopje

Po predhodnem dogovoru naša železarna z železarno iz Skopja so učenci TSS iz Skopja izkoristili polletne počitnice in si v petih dneh ogledali plavž, martinarno, valjarne in predelovalne obrate. 33 učenec — metalurgov TSS iz Skopja sta vodila dva njihova inženirja. Njih ogled omenjenih obratov je bil povezan tudi s predavanji naših strokovnjakov. Predavali so: ing. Aleksander Pavliček, ing. Bogomir Zupan, ing. Karel Ravnik, ing. Ciril Urbar in Vlado Stenovec. Ogled obratov so vodili instruktorji oddelka za izobraževanje odraslih, v pomoč pa so jim bili strokovnjaki omenjenih obratov. Od 7.—14. ure so imeli vsak dan predavanje in ogled obratov, popoldne od 14.—18. ure pa sta jim njihova inženirja pojasnjevala nejasna vprašanja. Obenem je vsak učenec vodil tudi dnevnik, tako da so bili vseh pet dni polno zaposleni.

Preden so nas zapustili, sta se njihova inženirja izrazila, da so vsi zelo zadovoljni z organizacijo, saj je program potekal vseh pet dni brezhibno. Peter Sitar

Kakšne halje bomo naročili letos?

Spet poteka dveletni rok in se bliža čas, ko bo naša nabavna služba naročala halje za uslužbenke našega podjetja. Ob tem bi rada povedala nekaj misli, ki niso samo moje! V razgovoru z uslužbenkami raznih oddelkov sem slišala razne predloge in še več pritožb, ki bi jih želela omeniti v nekaj stavkih.

Nabava blaga za halje je poverjena nabavni službi, ki prejme nekaj vzorcev. Morda bi bilo pametno, da pri izbiri namesto dvoje mnenj, ki odločujeta o barvi in kakovosti, izrečejo mnenje uslužbenke ostalih ekonomskih enot, ki naj bi jih zastopala nekajčlanska komisija (morda iz vsake EE po ena zastopnica). Halje, ki smo jih doslej nabavljali, tako pred leti iz črnega ripsa, kot tudi zadnje halje, so vse prej kot trpežne. Tako smo lahko na komolcih in ob robovih že po nekaj mesecih nošenja — celo že po drugem pranju ali čiščenju — opazili znake trganja. Ne bi se spuščala v razglabljanje, če so bile pravilno oprane ali očiščene, ampak bi omenila nekaj dejstev.

Računati moramo, da te halje nosijo uslužbenke dan za dnem, razen tistih, ki rade pokažejo nove obleke, čeprav je bilo že večkrat

poudarjeno, da pisarniški prostori niso primerni za modne revije. Večina uslužbenk jih smatra za praktično delovno oblačilo, ki naj obvaruje obleko pred prahom in tega imamo po vseh prostorih dovolj, še prav posebno pa so izpostavljene raznim škodljivim vplivom po obratih. Zato naj bi bile halje temu primerne barve (ni rečeno, da bi morale biti črne), predvsem pa tudi take kvalitete, da jim pogosto čiščenje, ki je nujno potrebno, ne bo tako škodilo. Sama sem imela neljub primer. Prejela sem haljo, ki je bila iz blaga z napakami. To sem ugotovila po prvem pranju. Seveda sem se pozanimala pri šivilji, kako je bilo s tem blagom. Pojasnila mi je, da so bile take cele bale blaga, ki so jih sicer vrnili, toda nekaj halj, ki so bile že izdelane, smo morale prizadete utrpeti v svojo škodo. Halja je po treh čiščenjih postala nerabna cunjica, ki jo je bilo nemogoče obleči, ker je dobesedno lezla narazen.

Zato bi bilo v interesu nas vseh, da bi posvetili več pozornosti kvaliteti, ker res ni vse lepo, kar se svetli. M. Ivanovič

V spomin Alešu Lagoji

V soboto, 3. februarja, so na Blejski Dobravi pokopali Aleša Lagoja, znanega revolucionarja iz predvojnih let.

Njegovo ime je tesno povezano z razvojem delavskega gibanja na Jesenicah in še posebej z razvojem kulturno-prosvetne dejavnosti v letih po prvi svetovni vojni.

Aleš Lagoja je bil po končani prvi svetovni vojni eden od tistih, ki so se pridružili koroskim borcev in sodelovali v akcijah pri Cvetni vasi, Holenburgu, Področju, Podljudelju in drugod. Ko so na Jesenicah pred 43 leti ustanovljali kulturno-prosvetno društvo Svoboda, je bil eden prvih organizatorjev in ga lahko uvrstimo med soustanovitelje tega društva. V letu 1926 je bil tudi predsednik jeseniške Svobode, sodeloval pa je tudi v pripravah za razvitje rdečega prapora jeseniške Svobode. Tik pred razvitjem so takratni oblastni organi slavnost prepovedali, vendar so požrtvovalni člani obranili prapor, ki je še danes obrnjen v našem muzeju.

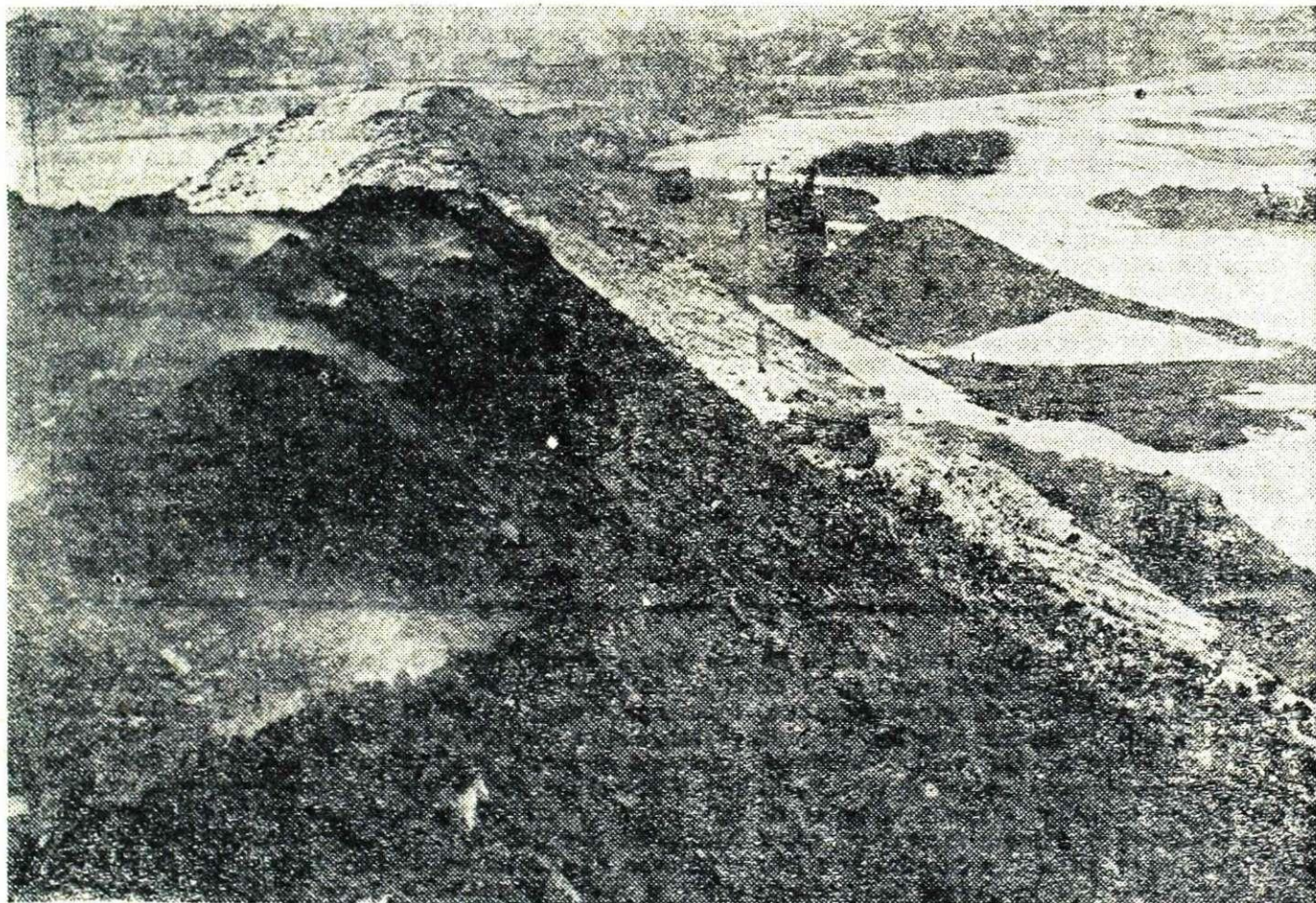
Tudi v tovarni je pokojni Aleš Lagoja na vsakem koraku navduševal svoje sodelavce. Zaposlen je bil pri KID v tovarni elektrod na Blejski Dobravi, kjer je bil tudi glavni zaupnik SMRI. Zaradi svoje revolucionarnosti seveda ni bil zaželen pri vodstvih KID in tudi ne pri režimskih oblasteh in je bil takrat odpuščen z dela. Zaradi bolezni je bil invalidsko upokojen že pred tridesetimi leti.

PROBLEMI UVOZA

(Nadaljevanje s 3. strani)

jajoče kvalitete. Pričakujemo, da bo uspeh vsaj perspektivno zadovoljiv. Prav tako so naši predstavniki dali iniciativo, da bi Term iz Domžal prevzel v mletje seromangan affine, ki ga uporabljajo Železarna Jesenice in Elektrofa Zagreb za proizvodnjo varilnih elektrod. Tako bi zmanjšali potrebo po uvozu omenjenega izdelka iz Zapadne Nemčije za preko milijon DM letno.

Tako bi morali začeti reševati vprašanje uvoza v vseh panogah našega gospodarstva in prepričani smo, da bi dosegli znatne uspehe. K temu je treba dodati, da bi morali na omenjeni način prispevati k stabilizaciji naše devizne bilance s stalno skrbjo in akcijo. Nepravilno je namreč, da opustimo take akcije, čim je malo boljša devizna situacija. Zvone Teržan

Dela na nasipu, ki bo povezoval jeseniške obrate z novo valjarno na Belškem polju, kar hitro napredujejo in so v nasip vgradili že precej gradiva

V PREMISLEK

Hokej na pohodu

Na naše športnike — hokejiste smo lahko ponosni. Letos so že šestič osvojili naslov državnega prvaka in v domovini takorekoč nimajo nasprotnika, s katerim bi se lahko pomerili v enakovrednem boju.

Vse veselje in ponos pa nam zagrene vesti, da je bila ta ali ona tekma »začinjena z nešportnimi dogodki« ter da pri pretepih na ledeni plošči prav vneto sodelujejo tudi naši fantje in to ne glede na to kakšne barve zastopajo.

V našem časopisu smo pred kratkim brali o strogih

ukrepov UO naše železarne proti izvajalcem programa na Golniku. To smo pozdravili, saj take pomanjkljivosti res škodujejo ugledu našega podjetja. Toda tudi dogodki na ledeni plošči niso zmeraj brez škode za naš ugled in še celo več, saj se včasih »pomanjkljivosti« zgodijo tudi na tekmah večjega pomena. Zato smo prepričani, da bo UO tudi v takih primerih prav tako ostro ukrepal in obsodil nešportno (nekulturno!) ponašanje članov našega kolektiva.

Sicer pa, ali ne bi bilo lepše, če takih pojavov UO sploh ne bi bilo treba reševati in bi jih že društva ali klubi sami preprečili s pravilno vzgojo.

Spet državni prvaki

V soboto in nedeljo so bile na sporedu zadnje tekme v okviru državnega prvenstva v hokeju na ledu. Kakor smo pričakovali, so zmagali tudi tokrat naši hokejisti, saj ni-

so imeli resnega tekmeca, ki bi se lahko skupno z njimi potegoval za prvo mesto. Poročali smo že, da je bilo letošnje državno prvenstvo organizirano v dveh skupi-

nah, štiri najboljša moštva pa so se nato borila v finalnem tekmovanju za naslov državnega prvaka. Omenimo naj samo rezultate, ki so jih naši hokejisti dosegli v finalnem tekmovanju. V Beogradu proti Crveni zvezdi 7:1 in Partizanu 6:0, na Jesenicah pa proti Crveni zvezdi 17:1 in Partizanu 13:1. Vrstni red je naslednji: Jesenice 12 točk, Ljubljana 6, Partizan 4 in Crvena zvezda 2 točki.

Po končanem državnem prvenstvu so se naši hokejisti, ki sestavljajo v glavnem državno reprezentanco, začeli pripravljati na svetovno prvenstvo, ki bo v Colorado Springsu in na turnejo po Avstriji, Nemčiji in Franciji. Tako je zvezni kapetan hokejske reprezentance povabil naslednje igralce na skupne priprave v Ljubljano: Novaka, Ravnika, Bruna, Trebušaka, Jana I., Smoleja, Felca, Tišlerja, Valentarja, Jana B. in Klimarja.

Novemu državnemu prvaku iskreno čestitamo in želimo tudi v bodoče mnogo uspehov!

Epilog k državnemu prvenstvu v hokeju na ledu

Po zadnjih tekmah so bili ob nekaterih dogodkih na tekmi z ekipo Crvene zvezde napisani mnogi različni komentarji. Posebno nekateri dopisniki, ki »skušajo« biti vedno objektivni, zaradi pomanjkljivih informacij dejstva izmalicijo. Potrebno bi bilo, da taki in podobni poiščejo informacije na pristojnem mestu in dogodke opišejo tako, kot so se zgodili. Se enkrat bi opisal dogodek v zadnji tretjini na že omenjeni tekmi.

Najmlajši igralec jeseniškega moštva Bogo Jan je proti vsem pravilom, pisanim in nepisanim, športnim in moralnim, zagrešil grob prekršek. Tako obračunavanje presega normalne športne meje, vendar pa moramo stvari do dna. Naše moštvo vseh psovod velja za fair ekipo in kot tako uživa mnoge simpatije. Zanimivo je, da pa je prav na tekmi proti Crveni zvezdi dobilo pečat surovosti. Zakaj?

Ce je nasprotnik kvalitetno boljši ali slabši, toda športno na višini, do izgrediv ne pride. Doživljaji z moštvom Crvene zvezde pa so v živem nasprotju s tem. Nezanje skuša to moštvo nadomestiti z vsem, kar v športno areno ne spada. Zakaj je bila kazenska klop vedno zasedena tako v Beogradu in Ljubljani, ko sta bila na ledu nasprotnika Crvena zvezda in kdorkoli? Zakaj ni bila zasedena na drugih tekmah?

Koliko so presedeli to pot Jeseničani in koliko gostje, je pač stvar sodnikov, ki po svojih kriterijih ocenjujejo situacijo na situacijo na drsališču.

Nimam namena opravičevati nikogar. Primer Jana na tekmi 10.2.letos na Jesenicah je vreden obsojanja, zato bo Bogo Jan nosil posledice sam. Namen tega sestavka pa je, popraviti vesti v enem naših dnevnikov.

Ni namreč res, da je bilo opaziti napeto vzdušje in da bi imeli igralci na tej tekmi namen poravnati stare obračune. Tudi vest v Dnevniku, da je igralec Crvene zvezde Delić (pravilno Tolić) igral le na moža in da je slednjič ta v 6. minuti zadnje tretjine

obležal na ledeni ploskvi »nezavesten s prebito lobanjo«, je oblika poročanja, kakršno lahko posreduje le netočno informirani dopisnik. Dr. Marčič, ki je bil navzoč, je ugotovil lažno poškodbo na glavi in poškodovanca poslal v bolnišnico, kjer so mu pretrgano kožo zašili ter ga odpustili. Zvečer je že večerjal s svojimi tovariši. Taka je torej resnica, komentar pa je menda odveč.

Kot sem omenil, pa je Jan za svoje nepremišljeno in nešportno dejanje odgovoren, čeprav je pred tem dobil od igralca Tolića prav tako udarec s palico po vratu. Ne iščemo opravičila, vendar naj bi bil kriterij enak. Tudi Jan bi lahko padel in obležal.

T.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi mojega brata

MAKSA GRILCA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti v prerani grob. Prisrčna hvala kolektivu Železarne Jesenice in vsem družbeno-političnim organizacijam, kakor tudi pevcem in godbi ter darovalcem vencev. Iskrena hvala govornikom za poslovilne besede in pripadnikom JLA za zadnji borbeni pozdrav ob odprtem grobu.

Zalujoči: oče Janez Grilc, sestra Julka in njen sin Franci.

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični smrti dobrega moža in očeta

IVANA LAPAJNETA

se prisrčno zahvaljujemo dr. Tancarju za skrb in nego v času njegove hude bolezni, vsem sosedom in znancem, darovalcem vencev, organizacijam in kolektivom, ki so nam ob težki izgubi nesebično nudili pomoč. Iskreno se zahvaljujemo tudi jeseniški godbi za prelepe žalostinke svojemu nekdanjemu članu.

Posebna zahvala vsem govornikom za ganljive besede in vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje ter ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Angela, sin Pavel z družino, hčerka Zinka z družino in sin Vinko.

Poglabljanje socialističnih odnosov v železarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

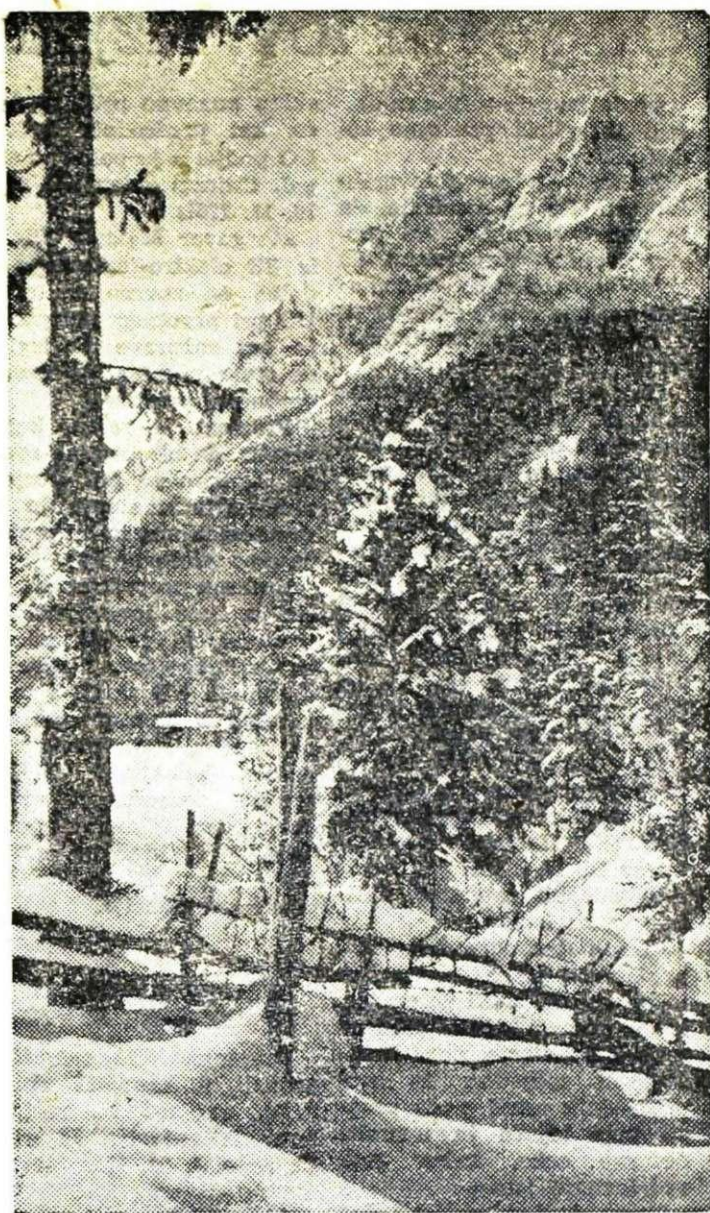
ko se sklepi njih kot upravljavcev rešujejo pri vodstvu podjetja ali EE. Seveda ne smemo pričakovati, da bodo ljudje vedno upoštevali težave vodilnega kadra, posebno ne takrat, če s temi težavami ne bodo seznanjeni. Torej je vsaka užaljenost vodilnih ljudi odveč, ampak njihova dolžnost, da ljudem pojasnijo, kadar nimajo prav oz. upoštevajo njihove predloge, če je to v interesu kolektiva. To pa pomeni, da se morajo strokovne službe vse bolj tesno povezovati s posameznimi EE in biti njihov strokovni svetovalec, obratovodstva pa z neposrednimi proizvajalci. Pri tem je naloga sindikalne organizacije v tem, da bo skrbela, da bo to zblíževanje kar najboljše. Če bo do vodilnih ljudi razumeli pomen takega dela, potem bomo istočasno odstranjevali tudi primitivno ocenjevanje dela vodilnih ljudi od proizvajalcev, ki ni splošen pojav, toda za sedanjostopnjo razvoja demokracije v podjetju še vedno prepogost in zelo škodljiv, ker povzroča nezaupanje v vlogo samoupravljanja, ali pa ga drži v mezd-nem odnosu do podjetja kot

celote. Taki odnosi pa niso potrebni samo na nivoju vodstva podjetja — EE, ampak tudi med obratovodstvi in neposrednimi proizvajalci, kjer morajo vodilni ljudje s pravilnim odnosom do kolektiva rušiti pregrade med obratom in pisarnami. Vendar ne tako, da se oprijemajo oportunitizma in iščejo kar najugodnejšo rešitev z izgovorom, da ljudje drugače ne razumejo, da bi z odkritim prikazovanjem stanja v ekonomski enoti povzročili nezadovoljstvo itd. Tak odnos do proizvajalcev povzroča negativni pojav, da posamezne EE mnogo več razpravljajo o napakah drugih ekonomskih enot, kot o svojih lastnih težavah in s tem pogostokrat neutemeljeno zaostrejuje odnose med posameznimi EE. Zaostrevanje odnosov je lahko pozitivno le, dokler to službi koristim kolektiva in se s tem povečuje uspeh podjetja. Verjetno pa ne bomo imeli posebnih koristi, če vrsta EE skuša vsak neuspeh pripisati martinarni, čeprav bi se kljub napakam, ki še obstojajo, lahko marsikaj prav v tem obratu naučili. Prav gotovo je pri tem sindikalna organizacija najbolj poklicana, da

skuša take pojave odpravljati in skrbeti za odnose, ki bodo v skladu s težnjami demokratizacije našega gospodarstva.

Kako naj bi sindikalna organizacija uveljavljala to svojo vlogo, je vprašanje, ki pri nas še ni povsem rešeno. Se vedno se rešujejo problemi z vodstvi obratov ali posameznimi službami, čeprav je tako reševanje lahko uspešno le tedaj, če se to rešuje preko samoupravnih organov, predvsem zborov ekonomskih enot.

Stališča sindikalne organizacije so lahko povsem samostojna, o njih pa morajo razpravljati samoupravni organi in če jih sprejmejo, potem naj obratovodstva ali strokovne službe odgovarjajo za izvedbo sklepov teh organov, ki so bili sprejeti na osnovi predlogov sindikalne organizacije. Torej ne gre pri tem za delitev dela med vodstvom, samoupravnimi organi in političnimi organizacijami, ampak za skladno skupno delo, ki bo uspešno tedaj, kadar bodo odnosi v kolektivu taki, kot jih zahteva dinamičen razvoj družbeno-ekonomskega sistema.

V Planici je smuka odlična!

Odgovor tov. Bizjaku

(Nadaljevanje z 10. strani)
sodi in odloči pristojno sodišče.

Toliko v odgovor tovarišu Bizjaku. Če pa smatrate, da je potrebno in če vam prostor dopušča, Vas prosim, da objavite še sledeče, kronološko urejene citate sklepov in k njim moje kratke komentarje.

Gre za problem dežurne sobe HC Gorje, ki ga do danes nihče po operativni liniji ni mogel rešiti prav zato, ker se je vsaki rešitvi upiral tov. Bizjak kot strojnik te centrale in trdovratno zahteval ključ od sobe. Ta rešitev pa ni bila mogoča, ker bi morala imeti HC Gorje poleg ključa dežurne sobe tudi ključ od vežnih vrat in od privatnega stanovanja, h kateremu ta soba spada.

Med tem so v EE elektro in toplotna energija izvolili tov. Bizjaka za predsednika ZEE. Na III. zboru proizvajalcev EE 14. 8. 1961 je tovariš Bizjak dobil zaupnico. Citiram iz zapisnika:

»Izven dnevnega reda tov. predsednik razloži zboru pritožbo na UO CDS železarn, glede posesti ključa dežurne sobe v HC Gorje. Zbor je izglasoval zaupnico, da sam predsednik uredi glede posesti tega ključa in uporabe dežurne sobe, kakor tudi vzdrževanje iste.«

Temu sledi sklep UO z dne 9. 10. 1961. Citiram sklep: »Za dokončno rešitev vprašanja dežurne sobe HC Gorje – Sp. Radovna se zadolžita energijski in gradbeni oddelek, da razvidita možnost z lastnikom hiše ObLO Bled o pregratitvi stavbe tako, da bi imela dežurna soba poseben vhod s stopnicami z zadnje strani. V kolikor se to lahko izvede, naj se napravi na breme vzdrževanja.«

Upravni odbor s tem sklepom predaja rešitev operativnemu vodstvu. Problem je rešen in več ne obstaja, ker za to ni več vzroka. Pa ni tako! Tov. Bizjak se je na

sklep ponovno pritožil, seveda kot predsednik ZEE in UO podjetja je ponovno sklopil. Citiram sklep UO z dne 16. 11. 1961:

»Prigovor Matevža Bizjaka iz EE elektro-toplotnega oddelka se zavrne in ostane UO pri prvotnem sklepu, ker iz vse razprave že izgleda, da stvar prehaja v reševanje osebnega prestiža.«

Problem je rešen, ker ni vzroka, da bi obstajal, seveda če..., tako pa HC Gorje še nima ključa, stanje je tam nespremenjeno in se problem umetno vleče naprej.

Bralcem prepuščam, da presodijo, kdo ima prav. Ves material, ki ga citiram, kakor pritožbo tov. Bizjaka, so v arhivih UO in CDS ter so skladno s poslovníkom CDS na vpogled slehernemu članu našega kolektiva. Če koga zanima podrobneje, naj se potruži v glavno pisarno; soba št. 7, kjer bo gradivo lahko pregledal in dobil, še ostale informacije.

Polak

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJŠNJE STEVILKE

Vodravno: 1. salonit, 8. oropati, 9. kape, 10. At, 11. kako, -o-, -m-, 14. rast, 16. I(vo) T(ijardović), 18. rman, 20. redniki, 22. Karajan.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalni podružnici in sindikalnemu odboru glavne pisarne za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolezni in mi je bila zelo dobrodošla.

Janez Erjavec
ekspedit

ZELEZAR, tednik – izdaja: Železarna Jesenice – glavni in odgovorni urednik Remigij Noč – ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Zelezar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. – Tisk CP Gorenjski tisk v Kranju.

železarski
GLOBUS

Kako prodajamo naše izdelke

Do 3. februarja smo prodali za 297.442.000 izdelkov. S tem sicer nismo dosegli načrta prodaje, vendar smo z uspehom lahko zadovoljni. V bodoče bi se morali obrniti še bolj potruditi, da bodo dosegali planirano proizvodnjo, čeprav je mnogo objektivnih razlogov, ki jih pri tem močno ovirajo.

ČEHOSLOVASKA – Vzhodni Slovaški bodo letos začeli graditi železarski kombinat, ki bo po kapaciteti prekašal največje češkoslovaške železarnice v Kladnu, Moravski Ostravi in Plznu. V letu 1964 bo stekla proizvodnja grodlja in v letu 1965 bodo izdelali prvo jeklo. V letu 1969 bo proizvajal ta kombinat 4 milijone ton jekla, to je dve tretjini celokupne proizvodnje v letu 1960 (6,7 milijonov ton).

VELIKA BRITANIJA – V nekaterih železarnah Velike Britanije uporabljajo v zadnjem času poseben način za hitro popravilo ognjevdružne obzidave v plavžih. S pomočjo posebne naprave brizgajo pod pritiskom ognjevdružno maso na obzidavo plavža in na ta način v zelo kratkem času dosežejo, da v obratovalno kampanjo plavža podaljšajo za dve do tri leta.

ZAPADNA NEMCIJA – V letu 1960 so predelali plavži v Zapadni Nemčiji 45 milijonov ton železne rude. Od tega je bilo 30% domače in 70% uvožene rude.

FRANCIJA – V letu 1963 bo začela v Dunkerque obratovati najhitrejša valjarna na svetu za vroče valjanje trakov. Valjarna, ki pripada francoskemu železarskemu koncernu Usinor, bo lahko valjala 2 m široke trakove z največjo hitrostjo 1000 m/min.

MEHIKA – V letu 1960 je izdelala Mehika 2,92 milijonov ton grodlja in jekla, kar pa ne krije vseh potreb domačega tržišča. Zato je planirana izgradnja novih železarskih objektov, tako da je za leto 1965 predvideno povečanje proizvodnje jekla na 3 milijone ton letno.

Lani so oprali 136 ton perila

Obrtno podjetje »Komunalni servis« Jesenice opravlja vse usluge zelo vestno, kar dokazuje vedno večje število odjemalcev. Tako je lani izkoristilo usluge pralnice 870 gospodinj in samcev in 1.260 delavcev, ki jim je podjetje opralo delovne obleke. Poleg tega pa perejo perilo tudi za skoraj vsa podjetja in ustanove v naši občini. Mesečno gre skozi pralnico in likalnico že čez 13.000 kg perila, v letu 1961 pa so ga skupaj oprali 136 ton.

Za pralnico prav nič ne zaostaja kemična čistilnica, ki mesečno očisti okrog 3.000 kg oblek, kožuhovine, volnenih izdelkov, posteljnih odev, tepihov in preprog in je v letu 1961 očistila 28 ton oblek. S svojim kvalitetnim delom se je zelo uveljavila in je priznana kot ena najboljših v Sloveniji, obleke v čiščenje pa jim prinašajo ne le iz Kranja in Ljubljane, ampak celo iz zamejstva.

Kvalitetno delo, skrajšani roki čiščenja oz. pranja ter znižanje cen nekaterim predmetom za čiščenje najboljše pričajo o uspehih podjetja. V zadnjem času pa so na željo mnogih prebivalcev ustanovili tudi popravilnico vseh vrst nogavic. Usluge tega oddelka so ugodne, saj dobite nogavice že po enem tednu popravljene, kot tudi obleke, ali kakršnokoli tkanino, ki jo oddaste v pranje ali čiščenje.

Kolektiv Komunalnega servisa obvešča vse cenjene stranke in interesente, da je sprejem in oddaja predmetov za vse navedene usluge vsak delovni dan od 8. do 18. ure, razen v sobotah, ko sprejemajo in oddajajo od 8. do 14. ure. Prav tako vas obvešča, da so znižali ceno od 300 na 200 din za čiščenje pisarniških halj.

Usluge Komunalnega servisa so namenjene vsem delovnim ljudem, zato se poslužujte te ugodnosti, kolektiv podjetja pa bo skrbel, da boste z njegovimi uslugami res zadovoljni.

Profil in zahteve delovodskega delovnega mesta

V sestavku želim posredovati nekaj osebnih stališč k razpravi o izdelavi profila delovodskega delovnega mesta.

Če hočemo izdelati profil delovodskega delovnega mesta, moramo najprej ugotoviti, kakšne zahteve ima le-to. Da pa ugotavljanje zahtev ne bi bilo pomanjkljivo in tehnokratsko, moramo v polni meri upoštevati vlogo delovnega mesta oziroma delovodje in pri tem nujno določena družbeno-ekonomska in politična dejstva v preteklosti in posebno v sedanjosti.

Vloga delovodje v kapitalističnih, mezdnih proizvodnih odnosih je bila pogojena s tem, da je on nastopal kot najosnovnejši strokovni operativni in upravni vodja določene skupine in njenega dela. Privatni lastnik tovarne mu je dal vsa potrebna pooblastila in opolnomočja, ki jih je pri delu uporabljal ne oziraje se na interese meznega delavca – proletarca.

Po revoluciji se je vloga delovodje bistveno spremenila. – Privatnega lastnika je zamenjala država, kot predstavnik interesov delavskega

tehnični fehten

razreda. Od direktorja – predstavnika države v podjetju je posredno dobil delovodja nova pooblastila in opolnomočja, s katerimi je lahko »vodil« proizvajalce in njihovo delo. Omeniti je treba, da pa so proizvajalci že lahko posredno vplivali na njegovo vlogo. Njihove interese so zastopali voljeni predstavniki pri sprejemanju zakonov, predpisov in uredb. Določila le-teh so preko direktorja podjetja vplivala na vlogo delovodje.

Delavsko samoupravljanje je prineslo še bolj bistvene in kvalitetne nove spremembe, ki so vplivale na vlogo delovodje. Prvič v zgodovini delavskega razreda smo proizvajalci postali tudi neposredni upravljavci.

To edinstveno dejstvo v zgodovini človeške družbe je bilo pred kratkim »kronano« z neposredno delitvijo dohodka po delu in približnim delavskim samoupravljanjem neposrednemu proizvajalcu. Skratka, smo v takih družbeno-ekonomskih in političnih pogojih, da neposredno odločamo o enostavni in razširjeni reprodukciji, delitvi ustvarjenih dobrin in celo o načinu in pogojih dela ter življenju v kolektivu in komun. Značilno je, da je v takih pogojih tudi delovodja.

Upoštevajoč do sedaj obravnavana dejstva

lahko ugotovimo trojno vlogo delovodje. Delovodja je na eni strani organizator in koordinator zavestnega dela določene skupine delavcev, ki si ga je neposredno ali posredno postavila za delovodjo in mu dala potrebna pooblastila in opolnomočja. Na drugi strani pa je urejevalec proizvodnih odnosov, delovnih razmerij, medosebnih odnosov in podobnega v svoji delovni skupini. Delovodja je tudi upravitelj, ki ima iste pravice kot vsi člani njegove delovne skupine.

Če preidemo na ugotavljanje zahtev delovodskega delovnega mesta, nam že groba analiza pokaže troje zahtev.

Prva zahteva je strokovno znanje, ki ga delovodja potrebuje, da lahko z delovno skupino opravi neko delo. V našem kolektivu gre torej za plavžarsko, jeklarsko, valjavsko, žičansko, ključavničarsko znanje itd.

Naši delovodje (okrog 230) so potrebno strokovno znanje pridobili predvsem z dolgoletno prakso in z najrazličnejšim teoretičnim izobraževanjem – izpiti, tečaji, šole in podobno. Na ta način se je njihovo strokovno znanje manj ali bolj približalo zahtevam delovnega mesta. Vsako delovodsko delovno mesto pa zahteva tudi posebna znanja. Navedimo nekaj primerov, ki naj pokažejo nekaj najbolj važnih.

Konec prihodnjic